

AUSTRALIJOS LIETUVIS

LITHUANIAN FORTNIGHTLY

DVISAVAITINIS AUSTRALIJOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

PENKTIEJI METAI

Adresas: 35 Cator St.
Hindmarsh, S.A.

1952 m. vasario 11 d.

Registered at G.P.O., Adelaide,
for transmission by post as a periodical.

Nr. 3(89)

Musu pareiga

VASARIO 16-TOSIOS PROGA

Kaip žmogus, kaip šeima, taip ir Tauta turi savo minėtinas datas: įvairias sukaktis, šventes. Ne visada šios sukaktys sukelia mumyse linksmas nuotaikas — kartais iškeltos vėliavos gedulo šydais būna paženklintos.

Lietuvių Tauta, kaip ir daugelis tautų šiandien pasaulyje, net Laisvės sukaktis, Nepriklausomybės šventės švenčia gedulo paženklintomis širdimis, renkasi į bažnyčias, sales. Čia kalbama apie tuos, apie tą Tautos dalį, kuri yra šiaip "geležinės uždangos". O kaip švenčia Vasario 16-tąją ten — prie Nemuno ar Šešupės? Arba toji mūsų Tautos dalis, kuri užkaltauose vagonuose "savanoriškai" išvyko apgyvendinti "broliškujų" Sibiro respublikų targas? Arba partizanas, atsirėmęs šerkšnoto medžio, atėjūno apsuptame žudomos savo Tėvynės miške?

Ir tokia diena, Nepriklausomybės paskelbimo diena, mes visi, visa tauta, kur atskiri jos nariai bebūtų ir kaip jie savo sunkių dienų grandinę benarstyti, gyvena mintimi — Lietuva turi prisikelti! Ir kiekvienas, net didelės metų naštos slėgiamas senelis, puoselėja viltį, kad dar vieną, tegul ir paskutinę savo gyvenime, Vasario 16-tąją galės švęsti savo Laisvoje Tėvynėje, Trispalvei laisvai plevenant prie gimtojo namo durų.

Vasario 16—tosios aktas savanorių krauju aplaistytas, Nepriklausomybės atgavimas ir anais laikais reikalavo daug aukų, didelių pastangų ir pasiaukojimo.

Dėl Tėvynės laisvės ir šiandien vedama kieta kova. Ir šitas kovos laukas labai platus ir sudėtingas. O tai reiškia, kad šioje kovoje privalome visi dalyvauti.

Mes, kurie esame likimo nublokšti toli nuo Tėvynės, kolkas tegalime šią kovą remti daugiausia tik medžiagiškai. Todėl Vasario 16—tosios proga paklauskime save, ar esame atlikę savo pareigą: ar esame įnešę savo dalį Tautos Fondan, kurio uždavinys yra parūpinti lėšas Lietuvos laisvinimo akcijai.

Čia nekalbėsime, kiek pastovių ir pakankamų lėšų patikrinimas Tautos Fondui turi lemiamos reikšmės Lietuvos laisvinimo reikalui. Tai visi gerai žinome.

Be to, ir lietuvybės išlaikymo problema yra opi. Yra ir bus dar nevienas atsitikimas, kad Tautos Fondas turės angažuotis su galima pagalba lietuvybei išlaikyti, bent mūsų emi-

gracijos silpnesnėse kolonijose. Na, o vargo mokyklos, gimnazija Vokietijoje — taip pat reikalinga paramos ir Tautos Fondo paramos. Ir jeigu Lietuvos reikalas nėra užmirštas pasaulinių įvykių besikaitaliojančioj raidoj, priešingai — vis dažniau paminimas, tai yra visų mūsų vieninių pastangų išdava. Tos pastangos neturi silpnėti — jos turi būti vis didinamos atydziai sekant įvykių eigą.

Tam visam yra reikalingos lėšos, pastovios ir pakankamos lėšos, kurias tik mes patys galime ir privolome Tautos Fondui patikrinti.

Tautos Fondo Atstovybė Australijoje, susitarusi su A. L. B. Krašto Valdyba Vasario 16—tosios proga skelbia specialią rinkliavą Tautos Fondui ir kviečia visus tautiečius nors ir kukliausiu įnašu — auka, prisidėti prie Lietuvos laisvinimo kovos.

Tautos Fondui aukoms rinkti yra išleisti specialūs lapai, kuriuos galima gauti ALB Apylinkių Valdybose, o pinigus prašome siųsti ALB Tautos Fondo Atstovybės išdininkui adresu: Mr. M. Bogušas, Box Nr. 15, Canterbury/N.S.W.

J. Vaičiaitis

ALB Krašto Vald. Pirmininkas

J. Kalakauskas

ALB Tautos Fondo Atstovybės Pirmininkas

Sydney, 28. I. 52.

KORĖJOJE

Apskritai, jokių ypatingų pasikeitimų neįvyko. Derybos dėl paliaubų eina toliau. Vieni tvirtina, kad taika gali būti greitai pasiekta, tačiau kiti šaltiniai sako, kad iš tų derybų nieko neišeis. Tolimesnė įvykių raida gal tiksliausiai nusakė "Wall Street Journal" Washingtono korespondentas Ray Cromley, kuris sako, kad Prez. Trumano patarėjai yra beveik nustoję vilties pasiekti Korėjoje taiką. Tačiau jie sutarę padaryti dar "paskutinį bandymą", kuris gali tęstis 30 dienų, daugiau ar mažiau, kurių metu bus stengiamasi rasti susitarimui pagrindą.

Jeigu pasitarimai neduos teigiamų vaisių iki kovo mėnesio pradžios, tai tolimesnės derybos būtų beprasmės.

Iš kitų pareiškimų galima daryti išvadą, kad tuo atveju būtų bombarduojamos karinės bazės Mandžiurijoje, paskelbta Kinijos blokada ir, galimas dalykas, tautinė kinų kariuomenė, kuri yra Formozos saloje, pradėtų invaziją į Kinijos žemyną.

Pietų Korėjos prezidentas pareiškė, kad sąjungininkai, keliaklupš-

Mire Anglijos karalius

J. D. Anglijos Karalius Jurgis VI netikėtai mirė š. m. vasario 6 dieną savo vasaros rezidencijoje Sandringhame. Jis mirė miegodamas, visai ramiai. Tą pat dieną jis dar vaikščiojo ir atrodė visai sveikas, nors po įvykusios pr. metų rugsėjo mėnesį plaučių operacijos jo jėgos buvo susilpnėjusios.

J. D. Karalius Jurgis VI buvo gimęs 1895 metų lapkričio 14 dieną ir išgyveno 56 metus. Anglijos karaliu tapo 1936 metų gruodžio 11 d. kai jo brolis Karalius Edwardas VII atsisakė nuo sosto.

Anglijos karaliene tampa jo dukterė Elizabetha, kurią žinia apie Kara-

lius mirtį pasiekė esant Pietų Afrikoje. Ji su savo vyru ruošė kelionę į Australiją ir po kelių valandų jau turėjo sėsti į laivą. Tačiau Karaliaus mirtis privertė nutraukti numatytą kelionę į Australiją ir skubiai grįžti į Angliją, kur ji bus paskelbta karaliene kaip Elizabetha Antroji.

Jos Didenybė Karalienė Elizabetha II dabar yra 25 metų amžiaus.

Liūdėdami kartu su visomis Britų Imperijos tautomis dėl J. D. Karaliaus Jurgio VI mirties, kartu linkime Jos Didenybei Karalienei Elizabethai II ilgo ir laimingo gyvenimo.

STERLINGO KRIZE

Prieš trejetą savaitių eidamas Londono pro Iždo ministerijos rūmus galėjai pastebėti stovinčius valdžios automobilius su Australijos, Naujosios Zelandijos, Pietų Rodezijos, Pietų Afrikos, Indijos, Kanados Ceilono ir Pakistano vėliavomis. Tai Commonwealtho finansų ministrai sprendė Sterlingo išgelbėjimo problemą. O ta problema sunki ir sena. Ji siekia 1918 metus. Iki Pirmojo Pasaulinio karo sterlingas buvo tvirtiausia pasaulio valiuta ir niekam neatėjo į galvą ja abejoti.

Paprastai valiutos stiprumas išlaikomas aktyviu prekybos balansu. Nors Anglija nuo senų laikų turėdavo pasyvų prekybinį balansą, bet jos valiutą išlaikydavo pajamos iš kolonijų, prekybos laivyno, investuotų kapitalų beveik visuose pasaulio kraštuose, o ypatingai didelių investicijų Rusijoje, Kinijoje ir Indijoje.

Pasibaigus Pirmam pasauliniam karui, apsekus aukso rezervams, sumažėjus pajamoms iš kolonijų ir Kinijos, nusavinus turtus Rusijoje, Sterlingas pajuto sunkumus. Su sunkumais buvo kovojama iki 1929-32 metų pasaulinės ūkio krizės, kurios metu Sterlingas atsidūrė sunkioje būklėje ir kad išgelbėtų padėti, svaras buvo nuvertintas apie 40%. Prieš krizės, kuri tuo laiku palietė net turtų milžiną Ameriką, savo rankas prikišo ir Sovietų Sąjunga, išmesdama į pasaulinę rinką milžiniškus kie-

čiaudami prieš komunistus, visai nustoję tautinės savigarbos. Pietų Korėja sieks visos Korėjos suvienijimo, net jeigu sąjungininkai ir atsakytų jai padėti.

Mūšiai frontuose nežymūs. Sąjungininkų aviacija intensyviai bombarduoja karinės reikšmės turinčius tai kinus Šiaurės Korėjoje.

Jungtinių Tautų Organizacijos sesijoje Paryžiuje priimta rezoliucija, kad speciali JT sesija turėtų būti suaukta, jeigu Korėjoje būtų pasiektas susitarimas, gi nepaprasta sesija turėtų būti suaukta, jeigu susitarti nepavyktų ir karo veiksmai išsiplėstų.

kis prekių dumpinginėmis kainomis (žemiau savikainos).

Po Sterlingo nuvertinimo jis kaip ir atsigavo, tačiau Antrasis Pasaulinis karas visai išsekino Anglijos aukso rezervus, dėl ko ėmė grėsti finansinis bankrotas. Ji laikinai užlopė pagal Marshallio planą suteikta 5 milijardų dolerių paskola. Tačiau to užteko tik trejetą metų, po to vėl imtasi kartą išbandyto būdo — svaro nuvertinimo.

Po antrojo nuvertinimo, jeigu būtų normali politinė padėtis, gal būtų Sterlingas ir atsigavęs arba bent ilgesnį laiką laisviau atsikvėpęs nuo slėgiamų sunkumų, tačiau reikalas skubiai ginkluotis pareikalavo milžiniškų sumų, ir vėl Didžiajai Britanijai grėsia ekonominė katastrofa.

Anglų finansų ekspertai nurodo Sterlingo sunkumų šiuos pagrindinius punktus:

— Visuose Commonwealtho kraštuose yra išsikūrę 74 mil. europiečių gyventojų, iš kurių 50 mil. yra sugrūsti vienoje saloje. Jei dalį tų gyventojų absorbuotų kiti Commonwealtho kraštai, tai išsilygintų prekybinis balansas.

— Commonwealtho kraštai nepakankamai išvystę savo žemės turtų išnaudojimą, ir todėl priversti daug prekių pirkti dolerio kraštuose. Dolerio gi kraštai nereikalingi tiek daug pirkti Commonwealtho kraštuose, dėl ko Commonwealthas turi didelį prekybos balanso deficitą.

Dėl tokios padėties pinigų nuvertinimas arba paskolos yra tik "morfijaus injekcija", kuri tik kurį laiką gali nuraminti skausmus, bet ne išgydyti. Pagal pasiekiančius gandus, Commonwealtho finansų ministrai nutarė griebtis drastiškų priemonių, kad išgelbėtų Sterlingą. Matyti, kad tos konferencijos pasėkoje Didž. Britanijoje paskelbti šie suvaržymai:

a) Bendras prekių įvežimas sumažinamas £150 mil. (su paskelbtais lapkričio mėnesį suvaržymais bus £500 mil.).

b) Žymiai suvaržomi maisto produktai, kurie iki šiam laikui buvo kaip priedas prie maisto normų, kaip antai: konservuotas kumpis, mėsa, žuvis, vaisiai ir daržovės.

c) Sumažintas tabako importas £22,5 mil.

(Nukelta į 2 psl.)

Kaip buvo susaudytas Vyskupas V. Borisevičius

Amerikiečių spauda su dėmesiu seka ir atžymi taip pat Lietuvos religinį gyvenimą ir jos vadovų tremtyje žygius. Plačiai rašoma apie vyskupo V. Brizgio viešus pasirodymus ir jo misiją, ypač užtariant mūsų pavergtą tėvynę, prisiminti mirusio vysk. P. Būčio nuopelnai tėvų žemei, o ryšium su tuo "North C. News". "Cath. Northwest Progress" ir kiti laikraščiai smulkiai aprašė, kaip buvo "teisiamas" ir vėliau susaudytas vyskupas V. Borisevičius. Nors paskutinis Popiežiaus metraštis tebežymi ligi šiol jį kaip vyskupą, "kalinamą už tikėjimą", tačiau minimieji spaudos organai, remdamiesi naujesniais pabėgėlių parodymais, rašo, kad vysk. Borisevičius buvo spec. bolševikų egzekucinės komandos susaudytas 1946 m. vasario 22 d. Vyskupą Sovietų saugumas paėmė tu pačią metų vasario 6 d. vidurnaktį iš Telšių. Paskum jis buvo iškeltas į Vilniaus kalėjimą, kur jį be perstojo dvi savaites tardė soviet. tardytojai, galiausiai apkaltintas, kad "ruošęs sąmokslą" prieš liaudies vyriausybę ir yra liaudies priešas". Visas "teismas" buvo tikra sovietų paprastai mokama inscenizuoti komedija. Nieko nepadėjo nei kelių išgelbėtų žydų liudijimas, kad vyskupas nėra jų priešas, priešingai, rizikuodamas savo gyvybe, jis nacių okupacijos metu juos paslėpęs ir tuo būdu išsaugojęs nuo sunaikinimo. Tačiau "teismas" tą jų liudijimą atmetė, o teisėjas pastebėjo: "Tai nieko negali kaltinamajam padėti. Vidaus reikalų komisaras tvirtina, kad jis yra liaudies priešas ir šio krašto išdavikas". Kai buvo paskelbtas mirties sprendimas, teisėjas paklausė ganytoją — rasi, prisipažins kaltas dabar. — Aš nesu kaltas, — atsakė vyskupas. — Pilieti Borisevičiaus, — atkirto teisėjas, — kaip matote jūs esate mūsų rankose. Jūsų geri laikai jau pasibaigė. Jūs buvote gerbiamas ir galvojate, kad turite didelę įtaką. Bet kur dingo tie visi jūsų globėjai dabar? Mes, komunistai, esame nugalėtojai ir mes čia visados liksime. Jūs turėsite mirti. — Į tai vyskupas

(Atkelta iš 1 psl.)

d) Sumažintas anglies importas iš JAV-bių £2,5 ml.

e) Sumažinama vienu trečdaliu vidaus rinkai gamyba: radio aparatų, televizijos tinklų, dviračių, motociklų ir skalbiamų mašinų.

f) Sumažinama automobilių gamyba vidaus rinkai iki 60.000 per metus (tas skaičius buvo pagamintas per paskutinį pusmetį).

g) Sumažinama 10.000 valdžios tarnautojų.

Tai kol kas yra paskelbta tokios priemonės, kuriomis norima išgelbėti šlyjančią Sterlingo padėtį. Ką daugiau nutarė finansų ministrai — neskelbiama, bet aišku, kad bus didesnių varžymų visuose Sterlingo bloko kraštuose.

Norėtume palinkėti geriausio pasisekimo kovoje su esamomis negerovėmis, nes nuo Sterlingo tvirtumo priklauso ir mūsų gerbūvis. Tačiau mes manome, kad bus labai sunku stabilizuoti padėtį, kol pusė pasaulio atitverta geležine uždanga, kol visame pasaulyje neprasidės normaliai prekybos cirkuliacija ir kol tautos, dėdamos milžiniškas sumas, turės ginkluotis, bijodamos "gerojo kaimyno" invazijos. C.

atsakė: — Tiesa, šiandien jūs esate nugalėtojai. Tačiau ateitis yra Dievo rankose. Kristus neapleidžia savo tarnų net mirties valandą. — Toliau pranešime skelbiama, kad vyskupas buvo nuvestas atgal į savo celę ir dar tą pačią naktį susaudytas.

"The Boston Pilot" įsidėjo su vysk. V. Brizgiu pasikalbėjimą, nušviečiantį, kaip komunistai 1947 m. mėgino sukurti Lietuvoje "tautinę bažnyčią", tik iš to nieko neišėjo. Iš 3 mil. krašto gyventojų 90 proc. yra katalikai. Tačiau Sovietai kolonizacijos reikalais yra atgabėję jau apie 200.000 saviškių, šiuo metu Lietuvoje stovi per 80.000 raudonarmiečių ir apie 30.000 visų rūšių slaptosios policijos. Dėl to negali būti jokios kalbos apie savaimingą krašto revoliuciją iš vidaus. Lietuvoje religija daug griežčiau persekiojama negu tokioje Čekoslovakijoje ar Lenkijoje. Užtat ten labai aktyvūs pagrindžio krikščionys. "Tablet" ta proga pažymi, kad komiteto, kuris rūpinsis būsimajai Lietuvai dvasininkų paruošimu, garbės pirmininku sutiko būti kard. Spellmanas, kuris gerai žino Lietuvos reikalus.

ATSLUGSTA ĮTEMPIMAS EGIPTĖ

Dramatiški įvykiai Caire, kurių metu demonstrantai padeginėjo pastatus, plėšė krautuves ir užpildinėjo anglų piliečius, ko pasėkoje buvo užmušta ar sudegė per 50 asmenų, privertė Egipto karalių atstatyti Nahas Paša vyriausybę, kaip nesugebančią palaikyti krašte tvarkos, ir naują vyriausybę pavedė sudaryti Aly Maher Pašai, Nepriklausomųjų partijos atstovui.

Nors naujasis ministeris pirmininkas, perimdamas pareigas pareiškė, jog darysis viską, kad išmestų angus iš Sueso kanalo, tačiau netrukus buvo įsakyta sustabdyti partizaninį karą ir grąžinti į normalias vėžes visą gyvenimą Egipte.

To pasėkoje britų kariuomenės užpildinėjimai liovėsi, atstoytas susisiekimas, atidarytos vėl krautuvės, o darbininkai vėl grįžta į darbą kanalo zonoje, iš kur jie pasitraukė nesusipratimams prasidėjus.

Naujoji vyriausybė numato pradėti pasitarimus dėl bendros karo vadovybės sudarymo Artimiesiems Rytams (tą vadovybę siūlo sudaryti JAV-bės, Britanija, Prancūzija ir Turkija). Išsprendus Artimųjų Rytų gynybos klausimą kartu būtų išpręsta ir Sueso kanalo gynybos problema.

PASAULIO SPAUDA

Jungtinių Tautų Statistikos Biuro žiniomis, didžiausias dienraščių tiražas, lyginant su gyventojų skaičiumi, yra Britanijoje. Prieš pastarąjį karą Britanija sunaudodavo 52 svarus popieriaus kiekvienam asmeniui. Tuo pat laiku JAV ir Australija sunaudodavo po 50 svarų asmeniui, tačiau po karo Britanijoje popieriaus sunaudojimas krito iki 24 sv. asmeniui, gi JAV-bėse išaugo iki 67 sv. 1949 ir 1950 metais Britanijoje kiekvieniems 1000-čiai gyventojų teko 600 laikraščio egzempliorių. Antras didžiausių laikraščių tiražą turįs kraštas yra Luxemburg: 445 egz. 1000-čiai gyventojų. Toliau seka Australija — 432 egz. ir Norvegija 421 egz.

JAV-bėse 1000-čiai gyventojų tenka 354 egz., nors popieriaus sunaudojimas yra didžiausias.

Palyginimui paminėtina, kad Indijoje ir Burmoje tenka tik 6 egz. 1000-čiai gyventojų, Siame 4, Pakis-

Pasaulio Lietuviu Bendruomenėje

ARGENTINOJE

— Argentinos Lietuvių Bendruomenės pirmasis visuotinis susirinkimas, baigęs organizacinį darbą visų statutinių organų sudarymu, Argentinos Lietuvių Bendruomenę įjungia į Pasaulio Liet. Bendruomenės organizuotą gretas kovai už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Pirmasis visuotinis susirinkimas pareiškė VLIKo pirmininkui prel. M. Krupavičiui didelę padėką už teiktąją paramą nurodymais, patarimais ir nuosirdžiais paskatinimais tenykščią bendruomenę organizuojant PLB dėsniais. Bendruomenės Taryba išrinkta iš 15 žmonių, pirmininkas — prof. D. Gruodis; krašto valdybą sudaro pirm. Ign. Padvaiskas, nariai — kun. P. Garšva, L. Sruoga, inž. L. Stašaitis, St. Mikėlionis ir J. Stasiulevičius. Be to, išrinktos kontrolės ir rinkimų bei nesusipratimams spręsti komisijos.

— Komp. A. Kuprevičiaus sesuo smuikininkė E. Kuprevičiūtė, angažuota Dandelot agentūros, išvyko į Europą, ir duos smuiko koncertus Paryžiuje, Londone, Munchene, kur ją yra girdėję per Vasario 16 dienos minėjimą taip pat lietuviai ir kitur.

D. BRITANIJOJE

— "Lietuvių namai" jau tvirtai pinigiskai atsistojo ant kojų, ir esama gražių vilčių ateičiai. Direktoriais išrinkti M. Bajorinas, inž. R. Baublys ir administratorius A. Žukauskas. Bus rūpinamasi juose įtaisyti seniai pasigendama skaityklą — knygyną.

M. Zamžickaitė, anksčiau Hamburgėje lankiusi Pabaltijo un—tą, baigė Paryžiaus madų akademią Londone ir gavo savo specialybei darbą.

DANIJOJE

Lietuvis R. Kaufmanas baigė labai gerai pažymėjimais ir geru pasisekimu karalinę Kopenhagos muzikos akademią. Tai vienintelis mūsų tautietis tremtinys, Danijoje baigęs iš tremtinių aukštąjį mokslą. Jis lietuvių visuomeniniame gyvenime uoliai bendradarbiauja ir savo veikla prisideda prie lietuvių vardo populiarinimo.

JAV — se

Lietuviai agronomai atsidėję studijuoja būsimosios Lietuvos Žemės Ūkio atstatymo planus. Į Lietuvos žemės ūkio atstatymo komisiją išrinkti prof. V. Manelis, prof. Palta-rokas ir agr. K. Ječius.

ALT Sandaros suvažiavimas Bostone pasveikino ALTA, VLIKA, ML Tarybą ir pasisakė už lietuviškų mokyklų kūrimą. Liet. gimnazijai Diepholze pasiūsta 150 dolerių.

Lietuvių gydytojų "Fraternitas Lituanica" korporacija, įsteigta Dr. J. Basanavičiaus, V. Nagiaus, Oželio, Ingelevičiaus ir a. a. Dr. J. Blažio, atšventė 43 m. sukaktį. Suvažiavime paminėti bolševikų nužudyti korporacijos nariai Dr. Mačiulis ir Dr. Žemgulyš, kurio minėjime dalyvavo žmona, sūnus gydytojas ir dukterys.

JAV išleistame "Directory of American Scholars" leidinyje tarp 20.000 Amerikos mokslininkų yra išspausdinta ir visos eilės lietuvių, dėstančių jų aukštosiose mokyklose, pavardės.

Brooklyno lituanistikos instituto, gražiai pradėjusio darbą, vedėju vie-

tane 2 ir Afganistane 1.

Šie skaičiai liečia tik dienraščius. O kaip buvo Lietuvoje?

Realių skaičių neturime po ranka, tačiau atrodo nebus daug suklysta, jei pasakysime, kad 1000-čiai gyventojų teko apie 40-50 egz.

Australijos lietuviai dienraščio neturi. Tačiau leidžiamus Australijoje lietuviškų laikraščių prenumeruoja ne daugiau kaip apie 15%... Toli iki anglosaksų!

JERONIMAS CICĖNAS

žurnalistas ir publicistas, beletristas ir feljetonininkas, praėjusiais metais atšventė garbingą 25-rių metų publicistinio darbo sukaktį. Mūsų skaitytojai ne kartą turėjo jau progos skaityti jo "Laiškus iš Amerikos", gėrėtis jo minčių aiškumu ir gilumu. Kiekvienas jo žodis, kiekvienas sakinyš kalte kala, sakyte sako: "Tu esi lietuvis, juo gimei, juo turi ir būti. To reikalauja Lietuva, to reikalauja garbinga mūsų istorija."

Jeronomas Cicėnas gimęs ir brenęs Zarasų krašte, gi lenkų okupacijos metais gyvenęs ir dirbęs Vilniuje, dabar išemigravęs į JAV-bes, dirbdamas sunkų fizinį darbą, randa laiko ir jėgų bendradarbiauti pasaulio lietuvių spaudoje, nepraleisdamas nė vieno svarbesnio įvykio, kurio neaptartų, neapsvarstytų.

Šia malonia proga ir mes siunčiame Jam nuosirdžiausius sveikinimus jungdami kartu ir savo linkėjimus ir toliau nenuilstamai tarnauti Tiesai, o taip pat, bent retkarčiais, aplankyti ir savo brolius kengūrų kontinente.

toje pasitraukusio geografo A. Bendoriaus pakviestas Dr. Vl. Viliamas. Institutas buvo atidarytas prof. K. Pakšto paskaita, kad jame būtų ugdomi lietuviai, kurie "nei vandeny neskestų, nei ugnį nedegtų", kviečiančia lietuvius įrodyti pasauliui, kad jie nėra jokia kiltis ar tautelė, bet savo vertybę žinant ir pajėgi tauta. Jo studija apie Lietuvos sienas bus išspausdinta "Lithuanian Bulletin". Jis yra pateikęs didiesiems politikams savąjį planą, kaip sunaikinus Sovietus, Rytų Europos ir kt. ginčams spręsti būtų suorganizuotas "Teritorinis teismas", kuris turėtų spręsti taip pat bylą dėl Vilniaus krašto.

KANADOJE

— Toronto lietuviai yra pasiryžę pastatyti lietuvių namus, kur būtų viso kultūrinio gyvenimo centras. Per pirmą mėnesį buvo išplatinta akcijų už 1500 dol.

VENEZUELA

— New Yorko kardinolas Spellmanas, vienas iš įtakingiausių amerikiečių, aplankė P. Amerikos valstybes ir buvo visur nepaprastai iškilmingai sutiktas. Iš Kolumbijos sostinės Bogotos iki Venecuėlos sostinės Caracas buvo pervežtas specialiu Venecuėlos prezidento pasiūtos lektuvų eskadrilės, vėliau paskelbtas vyriausybės garbės svečiu ir apdovanotas aukščiausiu Bolivaro ordinu. Kardinolas taip pat priėmė pasiūstą lietuvių spec. 5 asmenų delegaciją lydimą dviejų tautiniais drabužiais apsitaisiusių lietuvių Meniskai pagamintą dail. Jezerskio adresą įteikė kapelionas A. Sabaliauskas, drauge prašydamas užtarti lietuvių persekiojamą tautą. Kardinolas pažymėjo, jog visur seka lietuvius su ypatinga simpatija, o grįžęs pasižadėjo visomis progomis judinti mūsų tautos bylą. Tuo reikalu jau yra seniau kalbėjęs su dviem J. A. V-bių prezidentais ir nenurims tol, kol Lietuva vėl bus laisva. Pažymėtina, jog iš visų svetimų tautybių tik vieni lietuviai parodė tą gražų gestą, pasinaudodami juo savo tėvynės laisvinimui priminti.

— Venecuėlos lietuviai Venckus Vladas, Jablonskis Liūdas, Bieliūnas Jurgis, Mikalauskienė Petrė, Kitas Donatas ir Zupkus Marius sudėjo 4500 bolivarių (1340 dolerių) premiją mūsų rašytojams paremti. Premija paskirta Venecuėloje gyvenančių lietuvių vardu ir skirta atgimusių Lietuvos 1918-1940 metuose trijų Respublikos Prezidentų — Antano Smetonos, Aleksandro Stulginskio ir Kazio Griniaus pagerbimui.

Sitokį Venecuėlos lietuvių gestą šiltai sutiko ne tik rašytojai, bet ir viso pasaulio lietuviškoji spauda.

"ZVAIGZDES IR VEJAI"

Iš pasirodžiusių 1951 metais nedidelio skaičiaus lietuviškų knygų tekų paminėti A. Barono novelių rinkinį "Zvaigždės ir vejai". Nors rašytojas A. Baronas spausdinta knyga išėina viešumon pirmą kartą, tačiau visuomenei, ypač paskutiniu laiku, jis yra gana gerai pažįstamas iš spausdintų savo kūrinių įvairiuose periodiniuose leidiniuose bei jau patekęs periodinės spaudos skelbtų novelių konkursų premijuotų autorių sąrašas.

Tai knyga, talpinanti 23 įvairaus dydžio noveles. A. Baronas išėina kaip neblogas stilistas, mokąs reikšti savo mintis gyva vaizdinga kalba ir linkęs į lyrizmą.

Čia jis ypač parodo nemažą originalumą, stengdamasis išsiveržti iš paskutiniu laiku įprasto mūsų beletristikos stiliaus dailinimo ir išsakydamas save tiesiogine, dažnai net šiek tiek grubia, kalba, kas, reikia pripažinti, A. Baronui sekasi. Todėl jo dialogai arba tiesioginiai pasakojimai yra labai gyvi, turi kartais nemažą atspalvį humoro, kaip, pav., novelė "Įtikinimas", ir gyvenimiškai tikri. Veiksmas vystomas su pakankamai gyva įtampa.

Aprasinėja jis daugiausia šių laikų blaškomo žmogaus gyvenimą, žmogaus paniekinto ir skęstančio neišbrendamų problemų sukuriuose, iš kurių tas žmogus nepajėgia surasti išeičių.

Kadangi daugelis A. Barono vaizdų liečia netolimus mūsų pačių patirtus skaudžius įvykius, į šią knygą, ne dėl rašytojo kaltės, skaitytojas ne visados pajėgs objektyviai

pažvelgti. Būtent: įvykiai reikalingi istorinės perspektyvos. Dalykai, apie kuriuos mes sprendimą darėm prieš penkis metus jų pačių vyksmė, mums tada atrodė visai tikri, jau dabar atrodo buvę mūsų visiškai klaidingai suprasti. Gi niekas negalėtų pasakyti, kaip atrodys dar po 10 metų. Todėl ir skaitytojas, skaitydamas šias noveles, kurios dar mūsų pačių neperseniausiai buvo išgyventos, bus veikiamas tam tikro subjektyvumo, kas visados bus rašytojo nenaudai: kadangi skaitytojas nepajėgs pilnai išgyventi kūrinio tikrojo meninę paskirtin, ką rašytojas kurdamas ir tėra turėjęs vienintelę savo užduotim.

A. Baronas nėra paprastų vaizdų kūrėjas, bet reiškėjas tam tikrų idėjų. Gi vaizdai tėra naudojami tik idėjų pagrindimui bei išryškinimui. Todėl jo žmonės dažnai yra labai keisti, galbūt todėl jog supami mūsų dienų banalaus pasaulio fono. Kažkaip jie atrodo dažnai su tuo pasauliu nesutampa ir jame atrandą per daug priešingybių. Todėl jie tokie ir nelaimingi — "klajoja amžiname ieškojime ir niekada negali rasti". Kartu čia prasiskverbia didelis rašytojo altruizmas.

Ieškant knygoje silpnės vietos, ją būtų galima atrasti novelių kompozicijoje. Kai kurios novelės yra šiek tiek perkrautos mintimi, nagrinėjant ne vieną, bet kelias problemas kartu, kas paprastai novelės rėmuose sunkiai įmanoma. Tam galbūt bus kaltas perdidelis rašytojo skubotumas ir nesistengimas prie parašyto dalyko ilgiau pasidėti ir jį

pataisyti. Retai ir didiesiems pasaulio genijams tėra nusisekę sukurti kas nors išsyk tobulo. Juk L. Tolstojus savo romaną "Karą ir taiką" yra pertaisęs ir perrašęs kelis kartus ištaisai, o K. Hamsunas, kurdamas per visą naktį, dažnai iš viso sukurto dalyko tepalikdavo vos vieną eilutę, o viską kitką išbraukdavo. Bet šis trūkumas tepasitaiko tik vienoj kitoj A. Barono novelėj.

Imant nagrinėti noveles paskirai, prie įdomesnių galima priskirti: "Mėlynas švarkas", "Įtikinimas", "Valkata", "Bėgiai", "Praeitis" ir kt.

"Mėlynas švarkas" — persunkta ištaisai lyrizmu ir išsiskiria iš kitų savo paprastumu, bet parašyta su įsijautimu.

"Įtikinimas" tai įdomi savo originalumu, tragikomišku vaizdingu stiliumi ir dėl savo pilno atbaigtinumo galėtų būti priskirta prie geriausių novelių knygoje.

"Valkatoj" A. Baronas metasi į mintijimą ir keisto šiam pasauly nepritampančio žmogaus vaizdavimą, ką panašiai jis bando daryti dar keliuose kitose novelėse, kurių visų, deja, šioje trumpoje recenzijoje nebūtų įmanoma suminėti.

Tai yra debiutinė A. Barono knyga. Būtų sunku ką nors išsireikšti apie rašytoją ateitį, ką bus galima padaryti tik išvydus jo tolimesnę kūrybą. Tačiau, sprendžiant iš to, ką turime prieš akis, galima pasakyti, jog A. Baronas išėina šia knyga kaip nauja, žymi mūsų beletristinė pajėga.

* * * * *
Išleido Venta, 1951 m. Tiražas 2000 egz., viršelis dail. A. Bielskio, 238 psl. G. J. A.

PAKLYDUSI MEILE

ERLENAS

— O, kad aš bučiau bent kiek supratus jo mintį! Jis tikriausiai gailėjosi manęs ir buvo toks liūdnas. Nors vieną žodį bučiau pasakius tiesos, ir jis būtų patikėjęs... Ak, per vėlai sužinojau!...

Praverė ji mažą, lentele užstumtą, klėties langelį ir iš po pagalvės ištraukė Julijono fotografiją. Jaunas brunetas vyras iš plačios kaktos su šypsena žiūrėjo į ją.

— Ne, jis negali manęs apgauti, jis mane dar myli.

Prispaudė prie krutinės fotografiją, užmerkė akis ir skaudžiai atsido. Kaimo gale pravirko armonika, ir Justina staiga pažvelgė per langelį. Didelė pavargusi saulė jau pošė tolimų medžių viršūnes. Ji pašoko iš lovos, susitaisė išdraikytus plaukus ir veidrodyje pastebėjo, kad jos akys dar paraudusios ir lyg patinusios. Prie tvartų ėmė bliauti iš ganyklų pargintų avių būrys ir rėkavo šeiminkė, bardama piemenaitį:

— Bėk greičiau, ar kojų neturi. Nuganysi man daržus, tai tau parodysiu. Ar nematei Justės?

Justina išoko tuoj į virtuvę ir ėmė ieškoti melžtuvės.

— Aš maniau, kad tu vakaruškoj, — išpėjo šeiminkė.

— Ne, aš miegojau. Aš jau senai namie, — pasiteisino Justina.

— Padėk tam piemeniui sutvarkyti gyvulius ir pamelši karves, o tada galėsi eiti. Juk girdi, kaip bubnų duoda. Tavęs ten ir betruksta, — palydėjo šeiminkė, išbėgančią Justiną.

Justina sutvarkė gyvulius ir grįžusi padėjo šeiminkėi ruošti vakarienę.

— Kodėl tokia šiandien susivėlus, užsimiegojus? Kaip tokia ir į gegužinę nueisi, — persekiojo šeiminkė.

— Aš neisiu, — nedrąsiai tarė Justina, — man šiandien galvą skauda. Toje pažnyčioje taip šalta, tvanku, kad beveik nualpau.

— Na-jau, na-jau, gėda bent ir sakyti, tokiom jaunom ir alpti. Ką besakysi, kai mano amžiaus sulauksi.

Ar tik ne Julijonas tą galvą skaudina? Mačiau, kad kvatodavais prieš jį, kaip geležėlė radus.

Justina sumišo, nuleido galvą ir ėmė virbu varinėti ugniakurės peklus. Šeiminkė, aukštai keldama samtį, aušino verdančią putrą:

— Matai, matai! Matai kodėl galvą skauda. Nei nemaniau, kad tas pliusis galėtų tau galvą susukti, — pridėjo iškeldama katilą.

Justina norėjo gintis, bet nesurado žodžių. Kilo mintis prisipažinti, bet ką bepadės. Šeiminkė gali visai nesuprasti ir dar pasijuokti. Tyli būvo vėl nepatogu.

— Man atrodė jis geras, — pradėjo virpančiu balsu, — nors, tiesą pasakius, gal mažai jį pažinojau.

— Aš pažįstu jį, kaip nuluptą, — aiškino šeiminkė. Mušdavo tėvas mažą, kaip suniuką, ir tai nieko negelbėjo. Paaugo ir pasidarė tikras frantas: nei jam darbas, nei ką. Ateina tik sekmadienis — ir vaikšto, kaip povas uodegą papūtęs. Žiūrėk, nė tėvams nieko nesakė, kad tą miesčionką nutvėrė. Tėvas, šiandien sužinojęs, žemes spardo, išvys dar ko gero visai iš namų.

Vakarienės metu šeiminkė ėmė bartis ant savo sūnaus Petro ir tėvo, kad laiku nepareina vakarienei. Justiną ji pradėjo užjausti ir girti.

— Taip, Justina, ir visada daryk. Sekmadienis tam ir yra, kad žmogus pasimelstų, pailsėtų, o jau vakare jauniems tinka ir pasilinksinti. Ar neužteks, kad ir dabar nueisi į tą gegužinę? Žinai, kad retesnis svečias daugiau branginamas. Kas iš tų pliuskių, kurios per dienas laksto įsikibusios bernams į skvernus. Tokių nebrangina per daug nė tie kavaleriai: pavalkioja, pavalkioja, o kad jau ženyti, tai ir nuspiria į šalį.

"Pavalkioja ir nuspiria", — šie žodžiai skausmu perbėgo Justinai per širdį ir jį, pakilusį nuo stalo, griebėsi mazgoti indus.

— Palik jau, Justele, aš pati suplausiu. Tu gali bėgti, o matai, kad saulė jau nukrito. Pasisuksi dar ko-

kią polką. Parvyk ir Petrą vakarienei, o gal ir tėvas ten žiopso.

Justina išėjo į kiemą. Greitais žingsniais, tiesiog per daržus, skubėjo Petras.

— Na, Justina, ar tu dar čia, juk visas kaimas senai jau liksminas, — linksmai sumetė prabėgdamas. Padėčiau aš tau nueiti, bet žinau, kad manęs nekenti, — pridūrė atsigrįžęs nuo prieagio laiptų ir įsmuko į trobą.

Petras buvo vienturtis šiame ūkyje sūnus. Vyras geros širdies, ramus ir draugiškas, bet truputį apsilėidęs. Gal tas lėtas būdas darė jį tarsi pavargusiu ir nerūpestingu. Jo nuleista galva ir uždribę ilgi plaukai Justinai priminė girtuoklį, kuris niekuo nesirūpina ir nieko nejaučia. Justiną Petras mylėjo, bet ji negalėdavo nė pažvelgti į jį. Ją pyktis apimdavo, kai Petras plačiai nusišypsodavo ir pažvelgdavo į jos akis. Matydavo jį tik plačius jo apsvėlusius dantis, uždribusius plaukus ir nukarusius švarko skvernus.

Šiandien Petro šypsena Justinai atrodė visai kita, kaip ir visa diena jai buvo neįprastai keista. Apie Julijoną šiuokart nebeįgalvojo. Iš viso ji nieko negalvojo ir nenorėjo galvoti. Apsisukus kieme nuėjo į savo klėtelę ir ėmė rengtis šventadienio rūbais. Kodėl ji rengėsi, tē ir pati nežinojo. Savęs tačiau ji neklausė, o gal ir nežinojo, ką daranti. Kaip įprasta, apsirengus pažvelgė į veidrodį ir čia perbėgo mintis: "Kokia aš suvargusi, negraži! Kam man to gyvenimo?!" Dar ji pasitraukė toliau nuo veidrodžio ir lydėjo akimis vakaro prieblandoje nykstantį savo paveikslą.

— Aš turiu išnykti ir užgesti dar su šia diena, — iš paslapčių augo, bujojo jos mintis. Į klėtelę besiskverbianti vakaro tamsa jai atrodė lyg viena vienintelė jos draugė, kuri ją supranta, guodžia ir kviečia. Privėrė ji dar daugiau klėtelės duris ir klausėsi, ką tamsa dar pasakys. Jos akys klaidžiojo lyg jūroje, kuri tamsiais šešėliais bangavo ir dangstė kažkokią gyvybę, tarsi dievybę, kuri stengėsi praplešti tamsą ir pasirodyti jos akyse.

— Ar ne mirtis tavo vardas? — įtartina supiake sirdis ir išsigandus ėmė drepti.

Kazi kaip Justina būtų užbaigus šią juodą mintį, jeigu ne katinas, kuris girtelėjo duris ir įslinko į klėtelę. Justina baisiai išsigando ir klaidžiai suspiegė. Katinas aukštiecininkas išsivertė atgal per duris ir tik ant kiemo sudejavo, sukniakė. Justina giliai atsiduso, pažinusi tą nekaltą naminį gyvulėlį.

Vakaras jau buvo nužengęs į kiemo medžius ir plonai užaugęs visą kiemą nakties poilsui. Justina pridėjo prie jazminų krūmo, kuris meldėsi savo žiedais kiemo gale prie kryžiaus. Nuskyne ji kelis žiedelius ir derino į puokštę. Tuo metu subraškėjo prieangio grindinys ir išskubėjo į kiemą Petras.

— Justina, tai ir man kokį žiedelį. Jeigu ne iš meilės, tai nors šiaip sau. Ką darysi, kad aš tau nepatinku, kad aš ne iš tokio molio. Nueisime ten, tai gal surasi savąjį.

Justina glostė jazminų žiedus, o Petras degė pykę.

— Gal einam, Petrai, — tarė Justina tokiu švelniu, jautriu balsu, kad jis niekad nebuvo taip girdėjęs. Jis priėjo, pasilenkė, gardžiai patraukė jazminų kvapą ir pažvelgė Justinai į akis. Ji su šypsena žiūrėjo į jazminų žiedus. Paskui paėmė vieną žiedelį, prisegė Petrai prie švarko atlapos ir pažvelgė pilnu ilgesio žvilgsniu.

Aukštam kiemo kleve suplasnojo apuokas ir pabudino miegančią mažą paukštytę.

FOTOGRAFUOJU
prie bažnyčios ar jūsų nurodytoji vietoj. Ryškinu jūsų filmas. Kopijuojau, didinu...

Rašykite: Butkūnas, 9 Cowper St., St. Kilda, Vic.

— Moterystės sakramentą ruošiasi priimti šie asmenys: Julijonas Tamušis, nevedęs, iš Garbių kaimo, su Valerija Alpyte...

Justiną šie žodžiai perpylė lyg šaltu vandeniui ir, ką kunigas sake toliau, ji nebegirdėjo. Pasirėmė ant suolo atramos ir delnuose paslėpė veidą.

— Justina, ar tau bloga? Eik atsisėsti, — šnaozdėjo suole sėdėjusi kaimynė.

Justina giliai susileido suole ir nosine nusisuiostė prakaitu išpiltą kaktą.

— Begėdis, — tyliai sušnabzdėjo ir iš akių pasileido ašaros. Laimė, kad kunigas tuoj baigė pamokslą, ir žmones subruzdavo lyg banga lietus iš bažnyčios. Justina įsimašė į pat mišios sukurį, ir vyrai, surėmę savo pečiaus, išgrūdo ją į šventorių. Čia tuoj ji pasileido pakalnė į pievą, per lieptą, ir į savo namus. Bėgo veik rėšia, kad tik toliau nuo žmonių.

— Julijonai, ką tu padarei, — su verksmu maišė žodžius, o verkė, lyg mažas vaikas.

Parbėgo uždusus, užsiverkus ir, niekam nesirodžius, užsidarė savo klėtelėje. Čia ilgai, ilgai dar verkė. Pagaliau pasidarė jai šalta. Atsigulė. Neramiai vartėsi lovoje ir, truputį nusiraminus, užmigo.

Sapnuoja: brenda abu su Julijonu per klanus, per pelkes ir klimsta vis gilyn ir gilyn. Iš vandens išsineria staiga baisi žuvis ir — nutraukia į gelmę Julijoną. Justina išsigąsta ir pabunda.

— Tikrai toji vilioryba prarijo man Julijoną. Ir kaip aš nieko anksčiau nežinojau?... Kaip tas Julijonas? Argi jis nežino, kad ji tokia ištvirkusi — paskutinė žydmergė... Ne, jis tikrai to nežino. Jis neseniai ją pažįsta... O, kad aš sutikčiau dar Julijoną!... Viską jam papasakočiau...

Ilgai Justina galvojo, kaip sutikti Julijoną. Norėjo eiti į namus, bet nediršo. Nežinia, ką jis pasakys. Gali visai nesišnekėti ir išvyti laukan. Paskutinį kartą, kai jie šnekėjosi, jis buvo toks šaltas ir abejingas. Nepasakė nė pusę jautresnio žodžio. Apsimetė, kad jam galvą skauda, nuotai kos nėra ir laiko neturi.

The Conference Bureau of the Nations of Eastern Europe

Soviet Empire, the Subjected Nations, and International Policy

The events we witnessed during the last months present a clear picture as to the strategy and the political tactics of the Soviets. At their diplomatic activities of recent times they never failed to repeat at every occasion the phrase of a possible co-operation between the U.S.S.R. and the outside world. However there was also the more or less outspoken suggestion—meant to frighten the partner—of Stalin's interview with reference to the atomic bomb. Such declarations of Soviet love of peace are as old as the facts which deny it. For there are indications that the Soviets are already in the middle of war, and that the whole world is in a state of general strife. And the reason why there are people who did not realise that up to now is that this is an entirely new type of war, entirely different from any kind of war known in the history of mankind. A type of war invented by Lenin, and exercised by Stalin.

In this war two different methods stand against each other: the "hot" war against the "cold" one, open battle against continuous attacks aimed at the nerves of the antagonist, physical war against psychological contest. If both types are used simultaneously, the result is the so-called "total war," a fight not for life, but for death and the complete destruction of one partner.

The war of the two worlds—the Western and the Eastern—lasts for some years already, and there is small hope that it will soon come to an end. And the Soviets—the representatives of the Eastern world—are able to look back upon years of successful strife that brought them a new Soviet Empire instituted upon the basis of the old Russian Empire. Elbe and Yellow Sea are its boundaries, its population amounts to 600 million—i.e., almost one-third of the population of the world. However, the power of the Soviets reaches much further: there is probably no country in the world where there are no "Fifth Columns" ready for action any minute they might be called to arms, an army of the Kremlin—according to the words of Torres and Togliatti. It was only in the summer of this year that we witnessed a manoeuvre of this army, when two million young people met in Berlin to manifest their belief in Moscow.

THE SOVIET EMPIRE

The heart of the Soviet Empire is Moscow, its central part is Russia in the form of the Russian Federal Soviet Social Republic, which is encircled and thus separated from the outside world by a number of allied States: the Baltic, Byelo-Russian, Ukrainian, Caucasian and Turkistan republics, which have been assigned the role of an inner defensive bulwark against any possible attacks waged by the enemies of the Kremlin. A second or outer bulwark is constituted by the satellites from Finland via the Central European States to China and Korea. A third disconnected protective ring is made up by the "Fifth Columns" spread over the whole world.

If we want to analyse this structure and translate it into figures, we realise that the Central part—Russia without the non-Russian territories Idel-Ural, Crimea, Cossack countries, North Caucasus and other—embraces about 16 million square kilometres populated by ca. 85 million people. The inner bulwark, i.e., the allied republics, together with above mentioned countries, embraces about six million square kilometres, populated by 116 million. The outer bulwark—the satellites of Central Europe together with Eastern Germany—stretches over 1.5 million

square kilometres, with a population of 90 million. Thus Russia proper, with her 85 million population under her sway, 206 million in the subjected countries of Europe, plus the innumerable masses of China in Asia.

The non-Russian countries of the U.S.S.R., especially the allied republics, are artificially tied to the central part—Russia—and it is only terror that keeps these bonds from yielding. There are, however, strong movements towards shaking off the fetters once and for all. During the years of the revolution from 1917-1918, those nations liberated themselves from Moscow, established their own national States, and proclaimed their independence in 1918. This emancipation was nothing but a natural consequence of their traditions and political attitude. By means of terror, however, they were forced to renew their union with Russia who, in the meantime, had turned Soviet.

The Ukraine, engaged in constituting her own body politic, which was a process opposed to the aims of the young Soviet Russian State, refused to accept Soviet control, and consequently was swept by warfare from 1918 to 1920. The same phenomenon could be observed in the Caucasus and Turkistan; Georgia fought the longest, i.e., until March, 1921. After their reconquest, Ukraine, in 1921, and Georgia, in 1924, attempted to rise again.

The construction of the Soviet Empire at the expense of the neighboring nations was carried through according to the methods initiated by Lenin—treachery and violence. In theory, the Soviets recognise the right of the nations to self-government, which includes their right to separate from Russia; the Ukraine and Georgia were even recognised by Russia as independent States. The Soviet army, however, disregarding this recognition, overrun these territories in order to "protect the proletariat from oppression exacted upon it by the Bourgeoisie." This pretext appears unreasonable if it is considered that both the Ukraine and Georgia had socialist governments. Thus it all boils down to the simple fact that neither the protection of the oppressed proletariat nor any other high ideals were the background for the Soviet occupation, but the abundant material resources both countries had to offer as well as their strategic value. Food supplies, coal and iron are from the Ukraine, naphtha from the Caucasus, and cotton from Turkistan are only some examples of their economic importance.

The precarious position of the Soviets at their inner defensive bulwark became visible during the Second World War. Already at the very beginning of the conflict between the U.S.S.R. and Germany, the subjected nations did not display interest in fighting for the Soviets, and were inclined to greet the German army as their liberators. This is why about four million officers and soldiers of the Red Army deserted to the Germans during the first seven months. From those prisoners of war who did not die behind barbed wire, the national legions who fought against the Soviets were formed later on. For the same reason the Ukrainian Division was called into existence shortly before the collapse of Germany. The Division was co-ordinated to the German army, and took active part in the fight against Russian Bolshevism in order to defend their own country. The Ukrainian Partisan Army (U.P.A.), which was established as a reaction upon Hitler's policy in the Ukraine, today continues the strife against Russian oppression.

All these facts bear witness to the strong forces that are active against Soviet subjection. In the countries that belong to the inner bulwark, there is an extremely intense opposition against the Communist system which—having been introduced by the Red Army—is alien to the non-Russian peoples of the U.S.S.R. This opposition is based upon social motives as well as on national ones, to which belongs also the antagonism against Russian domination. It would not be hard to spot and get hold of the followers of Rykow and Trotzki. The only way to defeat national resistance, however, would be to deport a whole people, as was the case with some Caucasian peoples and the Tartars from the Crimea. But it is physically impossible to deport the entire Ukrainian population. It is significant that the percentage of non-Russians in the Soviet concentration camps is by far greater than that of the Russians, which amounts from 5 to 8 per cent. of the inmates.

The best example for the significance of the national trait which dominates the struggle against Bolshevism is the Yugoslavia of today, where Marshal Tito broke away from Moscow, not for ideological or programmatic reasons, but from motives of a purely national and political character. His step caused the first breach in the outer defensive bulwark of the Soviet Empire. Its peripheral position made it possible to Yugoslavia to emancipate from Russian subjection. And more or less all the subjected nations that belong to the inner or outer bulwark occupy a similar peripheral position, so that the possibility exists of their taking an analogous action. Strong attempts towards separation from Russia can be observed. Rebellion amongst Bulgarian peasants and trials of Polish and Czechoslovakian generals are consequences of those attempts. And even Mao-Tse-Tung does not seem to be an altogether reliable ally, according to some articles that were published in the Chinese press commemorating the anniversary of the Communist revolution in China. Maybe this was the reason why Stalin loaded the entire burden of the Korean war upon the Chinese, and even refused to render a more substantial material assistance. Stalin quietly looks on as the enemy thunders blow after blow upon his ally—a new version of the tragedy at the Vistula.

With reference to the facts mentioned above, it can be stated that the national problem is an important factor in the fight against the Soviets, in which the attempts of the subjected nations—of the members of the U.S.S.R. as well as of the satellites—can be compared to a leavening agent. The catalyst accelerating the process—if we want to retain the picture taken from chemistry—is the traditional Russian imperialism, which found its modern and more perfect expression in Bolshevism, and which, during its historical development that lasted over five hundred years, had been able to infiltrate into all spheres of human life, from religion to economics. The present economical policy which the Soviets assumed towards the members of the U.S.S.R. and the satellites alike, is of a clearly colonial type. That is why the value of the Ukraine as a component of the economical complex of the U.S.S.R. goes down steadily, and that is also why the standard of life in Czechoslovakia falls every day. There is no beating around the bush; Moscow considers itself the centre, and is interested only in her own profit at the expense, and through relentless exploitation of the sub-

jected nations. Consequently—if there exists an idea strong enough to counterbalance the idea of a world-wide Communist revolution, based upon terror and subjection; if there is such an idea, it can only be that of national freedom for all peoples, of reciprocal co-operation on the basis of equal rights granted to all and mutual respect. All this is denied by the Soviets, and missed most by the subjected nations.

THE POLICY OF THE BIG POWERS

For a long time the West has not been able to understand the nature of Bolshevism, its plans and political trends. It supposed that Bolshevism is a phenomenon typical to Russia, a product of the social structure and the historical tradition of the Russian people. On the basis of this conjecture an author wrote in the Socialistic Newspaper ("Socialistschny Wjestnik") on the "elementary bolshevism" of the Russian masses. Hence also Clemenceau's concept of the "Cordon sanitaire," by which he wanted to isolate Bolshevism Russia. However, up to the end of the Second World War, few international politicians realised which immense danger lay in the Moscovian-Bolshevist imperialism, whose aim from the very beginning was to gain control over the world. And Russia did not play around with day-dreams, but for centuries consciously pursued this aim in the management of her political affairs. This is why Russia during the last 200 years has been engaged in 93 aggressive wars, which altogether took 128 years. Thus it does not seem astonishing when Russian expansionism—based upon the theory of Russia as the redeemer of the world and spread by the ideologists both of the Tsarist and the Communist regimes—today assumes world-wide significance.

The opposition of the Western world against the Russian imperialism of pre-Bolshevik times was rather ineffective. The Western politicians believed that a "democratic" Russia would abandon the idea of further expansion, and therefore favored the revolution. During the First World War they were ready to leave Russia the Dardanelles, and promised her the Ukrainian territory that had belonged to Austro-Hungaria. However, when Communism began to get to the top in Russia, they returned their favor to the defenders of the old system. Instead of supporting the subjected nations in their fight for freedom, they rendered assistance to reactionary generals like Denikin, Kolchak and Wrangel who—besides fighting against the Soviets—struck the Ukraine and the peoples of the Caucasus who tried to break away from Russia. And it was to a great extent due to the assistance from the West that the Tsarist generals were able to weaken the resistance of various nations to Moscow before they themselves fell under the strokes of the Red Army.

In vain the representatives of the subjected peoples appealed to the Conference in Versailles and asked for justice. The high principles proclaimed by President Wilson were shattered then and there by the big powers in silent agreement. On the ruins the power of the Soviets thrived.

During the times that lay between the two world wars, the West did not show the slightest interest in what happened on the territories occupied by the Soviets, and was only too ready to believe in the existence of one homogenous "Soviet-nation." The close observer, however, already then was able to notice in the U.S.S.R. symptoms of a phenomenon that later on was called

"Titoism," i.e., the rebellion of the national Communist elements among the peoples subjected by Moscow against Bolshevist imperialism. The commissary Skrypnik, and the writer Khylyovyj, could be mentioned as examples for the corresponding opposition on Ukrainian soil. Both had to commit suicide to escape their "liquidation"—Stalin's method of punishing unfriendly criticism of the policy of the Kremlin. A similar case is that of Commissary Faisal Khodajew in Turkistan, who was shot in 1938, and that of Erdely in Georgia. It is no secret that each of the nations subjected by the U.S.S.R. had and still has, a Tito of its own, and it is due in the first place to the geographical situation, which does not permit direct action against the occupying Red Army that the nations subjected by the U.S.S.R. did not emancipate themselves from Moscow as yet.

During the Second World War the Western politicians, together with President Roosevelt, fatally misjudged their Eastern partner. Their mistake was that they believed in a co-operation between the two systems; Capitalism and Communism—and in the conception of good neighborly conditions with Bolshevist Russia. They refused to be aware of Stalin's plans to subject the world to Moscow by way of having Communism infiltrated into the countries of the Western hemisphere. They even rendered assistance to Stalin by rejecting the plans of a military invasion in the Balkan, by which the Red Army would have been cut off from the West. Instead of being cut off, it was given access to Adriatic Sea. They retreated from Prague and permitted Stalin to play the role of a "liberator of his Slav brothers," a role the Tsars had played once not without advantage for themselves. They allowed half of Europe to be cut off from the West and hidden behind an "Iron Curtain." They pretended to know nothing of the sufferings of the peoples under Soviet occupation.

And today, when Russian imperialism in its most dangerous form—Bolshevism—has gained victory after victory, new mistakes are being made! Among these we count the statement made in May, 1951, by an official speaker of the U.S. State Department, according to whom it has never been and will never be the intention of the United States to disintegrate the U.S.S.R. And there is also the resolution proposed by Senator MacMahon, in March, 1951, in which the Russian people is assured of the American friendship.

All these—as we consider them—inopportune steps of the Western politicians only affirm the Soviets in their belief that their attacks against the Western world are not subjected to consequences, and in this way the West seems to render moral support to Russian imperialism. At the same time the "Voice of America" is suggesting to the subjected nations of the U.S.S.R. in their own languages the necessity of their being in accord with their oppressors. The letter of the U.P.A. member, Mr. Poltawo to the directors of the "Voice of America" bears witness to the extremely unfavorable effects this kind of propaganda produces amongst the nations fighting for their freedom, and at the same time gives a judgment of the policy of the Western world towards the Soviets.

However, fortunately, there is still another side to this policy. President Truman filled the hearts of the subjected people with hope, when in 1947, he pleaded their cause by proclaiming his doctrine of the necessity to stop Bolshevist expansion. This doctrine was translated into practice when the United States rendered assistance to Greece during her fight against the Communist invasion, made it possible for Berlin to resist the Soviet blockade, and took upon themselves the defence of Korea. In his address of June 27, 1951, State Secretary, D. Acheson, very justly pointed out that Russian imperialism is the basis of Soviet politics, thus laying open

the roots of the evil. Some politicians in Great Britain and Senators and Congressmen in the United States assumed a very correct attitude towards the subjected nations by pointing out their fight for freedom to the world. Of greatest interest, however, is the resolution passed by Mr. Kersten at the Commission of Foreign Affairs of the American Congress in April, 1951, where he gave formal expression to the conception that one hundred million citizens of the U.S.S.R. who belong to the subjected nations are the natural allies of the United States. They should be rendered moral support as well as material assistance to strengthen them in their struggle for freedom. And if—according to Mr. Kersten—there would be war, then the outcome of this war would to a great extent depend upon the attitude the subjected nations would assume.

These last facts show that the Western political world slowly develops a better understanding and more correct judgment of the situation concerning Russia and her policy. In order that the West could see its task properly, it should realise—together with the American, Professor Burnham, and the British general Fuller—that the present psychological war that keeps the world in unrest and agitation is nothing but an etape of the total war. In this etape, moral factors are of very great significance. Two worlds stand against each other: that of freedom and justice, against that of terror and compulsion; could the problem of the subjected nations not be an extremely effective weapon for the West? For here—and not in problems of a purely socialistic character—lies the weakest point of the Soviet system. The struggle for freedom of the subjugated nations is the strongest reaction on Bolshevik tyranny, the most vigorous activity behind the Iron Curtain. And without the assistance of the subdued nations, in the first place of those who are members of the U.S.S.R. and who—as by mere location, they are nearer to the heart of the Soviet State—are experts of the system and its weaknesses, no power on earth will be able to defeat Bolshevism.

THE POLICY OF THE RUSSIAN EMIGRANTS

The Russian emigrants, who are either unable or—blindfolded by their particularism—unwilling to understand and judge the situation in Soviet Russia, establish their programs without consideration of their practicability. Absorbed in contemplating their personal social and political positions which brought about their conflict with Bolshevism and their final emigration from home, they have nothing to connect them. This sets them apart from the emigrants of the subjected nations who are united by the ideal of their fight for national freedom. The Russian emigration is scattered into twenty different political groups and unable to create a single political centre. Not before August, 1951, five so-called "democratic" groups met at a convention in Stuttgart and there—by means of combined efforts—called into existence something like a political centre that was given the name of "Council for the Liberation of the Peoples of Russia" (SONR). That such an action could be taken at all is due to some American friends of the above groups who, in July, 1951, had united themselves into the "American Committee for the Liberation of the Peoples of Russia." The SONR, in spite of its name, a purely Russian organisation, in structure as well as when its political position is concerned. And the fact that nobody else than the "Council for the Liberation of the Peoples of Russia" (SONR) intends to represent all nations of the U.S.S.R., shows how far its members have deviated from reality.

The basic conception of the SONR, includes the confusing word, "Peoples of Russia." This is meant to refer to the subjected peoples who, however, do not in any way fit into that pattern, since they are individual nations that have their own ter-

ritories, where the majority of the population consists of members of the respective people, and where there are few Russians. These nations have their own languages and their cultural achievements typical only for them, and both—language and culture—are always different from the language and culture of the Russian people. They have their own historical traditions, in which the last centuries of life in community with the Russian people by far do not play the greatest or deciding part. They have their economic interests and their political aspirations which, of course, are contrary to the interests and aspirations of Russia. This is why these peoples—at the times of the Tsar—carried the name "inorodecy" (aliens), and a policy of discrimination for being foreigners was applied to them as well as a policy of assimilation. Under Soviet rule, these peoples formed various political bodies and bore the character of autonomous republics allied to Russia. And the Bolshevik conception of a "Soviet people" meets the truth still less than the slogan of the "World Proletariat," and has only value as a means of propaganda planned to be spread throughout the world. This is also true for the conception of the "Peoples of Russia" invented by the Russian emigrants and spread out to lead the world into blunder.

The Russian emigrants who venture to speak on behalf of the subjected nations of the U.S.S.R., fail to be aware of the fact that these peoples have their national representatives abroad, each of which—along with the representatives of the other subjected countries—have taken up activities. It should not be overlooked that these national representatives have the formal as well as the moral right to represent their peoples politically before the free world, as they are composed in most cases of parties or organisations which are deeply rooted in the social life and the traditions of the respective people. Often they are on the other hand it enables the Russian emigrants to assume the pose of "protectors and benefactors" of the subjected nations by offering them self-determination once the Soviets are defeated—a pose that pleases those who do not look deeper for its roots. It has, however, not the faintest justification in all those cases, where the nations concerned already on their own account expressed their determination to be independent. Not only Poland and the Baltic States, but also the Ukraine, Byelorussia, Georgia, Armenia, Azerbaidzhan, the Cossacks and Turkistan and still other peoples—during the revolution of 1917-1918—instituted their own States that often were recognised by Russia herself and other States. Most of them exist still today as republics attached to the U.S.S.R., and the Ukraine and Byelorussia are even members of the United Nations. Does it not look nonsensical when renewed actions towards self-government are demanded of those peoples? Could—with the same right—the same demand not be made to the Russians? Who gave them justification or authority to impose such duty to nations who are subject to the International Law? In this way the Russians want to deny the existence of National Republics in U.S.S.R., an existence which these peoples achieved at the sacrifice of their blood, which they built up during thirty years of hard effort, and which took up much of their strength and talent. It is true that these States are today "Soviet," but the peoples concerned are not going to resign of their States that cost them so much, as well as the Ukrainians and Byelorussians are not going to resign of their place with the United Nations. When the Russians today propagate a plebiscite, it is perhaps their wish to restore pre-revolutionary national conditions, which is as absurd as it would be to restore the social conditions of those times. All these facts give insight in the irrational policy of the Russian emigrants.

If those politicians had more understanding for the actual situation, they would realise that there is no common denominator for their own intentions, and

those of the free representatives of the subjected peoples. However, they do not treat the question sincerely, and are not looking for its real solution. Indeed they picked out those who were morally weak and politically unstable, and allured them by way of promises to start a counteraction which would offset the position of the respective National Representation. Thus they attempted to detach a group of 33 men with General Bickerskhow at the head from the North Caucasian Committee, 26 of whom, however, soon rejoined the Committee. They got hold of some Turkistans and had them play the role of allies. Among the Ukrainians they came upon some persons little known in the Ukrainian society, whom they enticed to call into existence a so-called "Council of the Ukrainian Liberation Movement." In order that the "Council" be clothed with some authority, it was one of the first duties to set up six different "Ukrainian parties" at the spur of the moment. The Ukrainian political world protested against that manoeuvre; they tracked down the self-devised creators of the "Council," and referred to the "Council" itself as a trick to falsify the Ukrainian national conceptions.

This attitude of the Russian politicians is not only immoral, but also dangerous. The mere existence of the SONR, effects confusion among the Russian emigrants, the majority of whom assume a hostile attitude towards the SONR. Its imperialistic tendencies provoke the fear, not only of the representatives of the peoples of the U.S.S.R., but also that of the free agents of the satellite peoples. All these people should form part of the world-wide anti-Bolshevik front. Among them the nations of the U.S.S.S.R. are the most qualified for this struggle by their experience and personal concern in the cause. This is why the Russian emigrants—by means of their policy—handicap all attempts towards arraying the anti-Bolshevik forces in one common front. It is also by this means that they try doubtful elements to infiltrate all spheres of international life. As long as the SONR, does not change its attitude and take back claims to leadership, the responsible representatives of the subjected nations will not be in a position to acknowledge it and enter into co-operation with this organisation.

The policy of the Russian emigrants endangers also any future connections between the Russian people and its neighbors. It is of course impossible to hold the entire Russian people responsible for the activities of their leaders. On the contrary, there are indications that the masses of the Russian people—in the course of thirty years—grew used to the existence of national republics within the U.S.S.R., and learned to respect the rights and concerns of the subjected nations. This cannot be said of their leaders, neither in the U.S.S.R. nor in the emigration.

Upon Stalin's order the masses are kept in the belief of their high standing that renders them superior to other peoples; this is considered necessary that they may be manoeuvred according to Stalin's wishes. The Russian emigrants, on the other hand, still cannot forget their old feeling of superiority, and not look upon everybody with contempt. And as long as these theories will be in full sway, neighborly conditions between the Russian people and the peoples of the subjected nations will be detrimental rather than favorable.

CONSTRUCTIVE POLICY

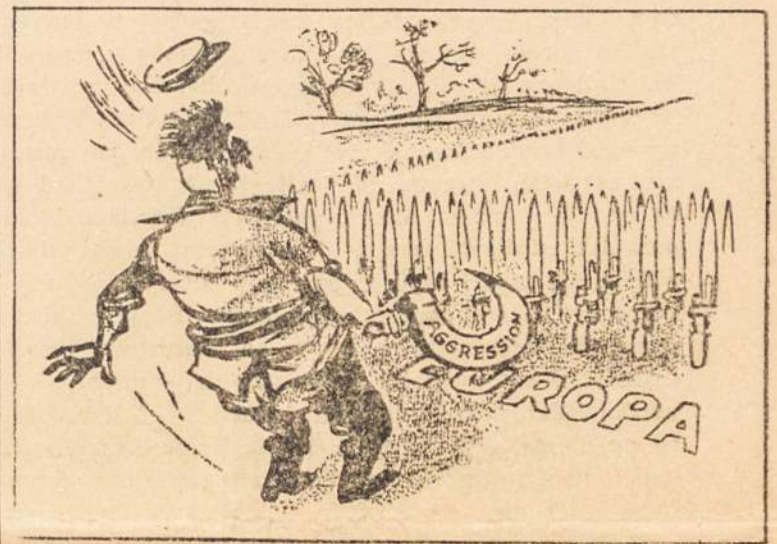
The subjected nations are aware of the fact that Soviet expansion, by which the social, political and national conditions of the system are to be carried into all countries throughout the world, hang as a threat over the free world. They, therefore, consider each free nation as their ally in their struggle against Bolshevism. Even the political mistakes of the big powers in the past, and the support rendered to the Soviets by some private persons did not succeed to shake their confidence in the Western nations. However, in order that the co-operation be-

tween the Western nations and the subjected people be effective, it is necessary that the Western nations respect the aspirations of the subjected nations. These aspirations consist in the restoration of their independent States on their ethnographic territories, and for those peoples who had not yet their independence to acquire the right to self-determination.

In other words: the conveyance of the principles of the Atlantic Charta upon all peoples who claim their independence. However, the freedom-loving world should not stop at mere declarations. The subjected nations need concrete assistance: on their native territories where there is open struggle against Bolshevism, as well as in the free countries where armed resistance is being prepared against a possible invasion from the East. At present a European army is organised by General Eisenhower, in which the forces who signed the Atlantic Treaty are united. It is essential that this army include also national units of the subjected peoples who fight Bolshevism in their own countries, and whose

at least in the future—be given the possibility to join the greater national State federations.

It cannot be denied that the nations behind the "Iron Curtain" should not be just super-numerary actors in international life, but should play an active part in it. And also the fact that they are kept in complete isolation by the Soviet system does not change this truth. The free world cannot possibly exclude them from the whole system of problems with which mankind is dealing today. How can the present and future standing of the subjected nations be determined if they are not offered an opportunity to speak on behalf of their cause? At present this cause is "defended" at the international forum by Moscow, or in any case by followers of the Cominform. This holds for the satellite nations as well as for the Ukraine and Byelorussia who are represented in the United Nations by Communists. It need not be mentioned that these Communist representatives do not express the will or defend the cause of the nations whose agents they are. Thus the true and only re-

representatives are—in greater or smaller communities—at this side of the "Iron Curtain." These national formations will give the European army the moral foundation without which it will be easy for the enemy to blame it for imperialistic, egoistic and class causes, thus strengthening the Soviet positions. The example of Hitler's army that brought the subjected nations new terror instead of freedom, should be a warning to other armies that plan to go to the East.

The peoples subjected by Russia are aware of the fact, that in our times of mutual influence and dependence of all countries upon each other mutual co-operation amongst the free nations is most necessary. This is of especially great significance to the peoples of Europe who should strive for union, not only in the intellectual sphere, but also in the political, economic and military spheres. The countries pertaining to the East of Europe are of vital importance to the West and vice versa, because they complete each other as to production, markets and experience and economic as well as technical achievements. Europe is not capable of living as long as the East is still separated from the West. Preparations are already being made for a re-organisation of Europe. The representatives of the peoples of the East should be given an opportunity to take part in these activities and, therefore, should be admitted to such organisations and institutions as the "European Movement" and the "Committee for a United Europe"; unfortunately, there are by far not all nations represented in these organisations—in the first place the peoples of the U.S.S.R. are missing. But also the peoples of Asia who belong to the U.S.S.R. and fight for their freedom as well should—

presentation of the subjected nations are their national centres established by the political emigrants. These centres are to be considered the National Representations of the subjected peoples, and they should be treated as partners in international negotiations. There will be formal considerations opposing this procedure. But sometimes it is necessary to disregard, even to counteract, formalities. It seems that we are not far from such a situation. Freedom is indivisible! This should be kept in mind, not only by the small or subjected nations, but also by the free and Great Powers. A Soviet victory would mean social, political and national slavery to all nations alike. Today nobody doubts any more that the Soviets possess, not only the secret of atomic energy, but also the atomic bomb. In the course of time the technical resources of the two antagonist worlds begin to outweigh each other. But besides the technical means, there are still moral values and the uniting power of a great idea. According to some authors, the power of national idea can be compared to that of atomic energy. Actually, there are evolutions of the national conception all over the world—today they belong to the most important factors of international life. The Bolsheviks—masters in utilising this political tool for their aims—were successful by using it especially in Asia.

Consequently the Western powers should support the subjected peoples in their fight for freedom, not only for principal reasons, but also because of their own interest, in order to fight the Soviets with their own weapons.

Dm. ANDRIEWSKY,
November, 1951.

(Yednist-Concord — Flag)

LAPĖS PASAKA
(Tąsa)

Išvilko katinėlis ją iš olos ir užkrovė ant važelio; užkrovęs stvėrėsi vėl kanklių ir ėmė puikių puikiaušiai skambinti ir danuot.

Tupi senas lapinas oloje ir klauso ir širsta, kad niekas nenori sugrįžti į olą.

— A! Jiems visiems tenai gera, linksma, o aš dabar turiu čia vienas sėdėti... Hm! Jeigu taip — eisiu ir aš pasiklausyti.

Atsargiai, vis klausydamas viena ausim, lenda lapinas laukan iš olos, o katinėlis skambina, duoda, trepsėdamas koja. Vos vos iškišęs kaktą, jau tik norėjo lapinas pasižiūrėti, kas čia lauke dedasi, kaip duos katinėlis kanklėmis ir jam į galvą iš visų jėgų! Lapiną užmušė, bet ir kankles perskėlė. Ištraukęs iš olos lapiną, padėjo jį ant važelio, o pats su paskubiu nusileido žemyn į olą pažiūrėti, ką padarė laputė gaideliui. Žiūri, ugi pačiam olos gale tupi ant girnų nuliūdęs gaidelis; ties juo padėtas rėtis su žirniais, pastatytas vanduo. Mat, gaidelis, pasirodė laputei per liesas, ir ji užsimanė jį nupenėti, o jau nupenėjus papiauti, kad būtų gardesnis.

Nudžiugo gaidelis, pamatęs katinėlį, ir tuojau bėgti iš laputės olos. Katinėlis tačiau paėmė žirnių rėtį su savim, paėmė ir visą kitą maistą, kurį rado oloje; sudėjo, sukrovė viską ant važelio ir, susėdęs su gaideliu, parvažiavo namo į savo trobelę.

Be rūpesčio dabar gyvena gaidelis su katinėliu savo trobelėje, turėdami maisto ik valiai. Katinėlis iš lapių kailių prisisiuvo ir skrandų žiemai ik valiai...

LAPĖS LAIDOTUVĖS

Šarkų pora, lėkdamos per girią, pamatė netolį katinėlio trobelės vienoje pelkėje lyg kokią mėšą beraudnuojant.

— Ka, ka, ka! — sukvatojo viena.

— Bus mums laimikis.

— Ugi, tiesa! — sutiko ir kita. — Tik kas čia būtų!

— Maži vaikai pamesti, — nusprendė pirmoji.

— O kodėl su ilgomis uodegomis? — paklausė antroji.

— Kailiai, širdelė, nulupti! — sutiko pirmoji. — Žiūrėki, ant snukių liko...

— Iš snukio būtų visai lapės, — pažiūrėjusi nutarė antroji šarka.

— Ir iš dantų visai lapė!

Tuo tarpu pro šalį selino barsukas, beveik snaudžias nuo šalčio...

— Barsuke, barsuke! — šuktelėjo viena šarkų. — Pažiūrėki, ar tik ne tavo kaimynai čia iš kailių išvilkti guli?

— Hm! — myktelejo tas. — Kaimynai ar ne kaimynai, aš to nežinau, bet kad tai lapės, tai ir šnekėti nėra ko.

— O iš ko tu pažinai? — paklausė šarka.

— Ugi iš smarvės. Įgriso man ta

jos smarvė iki gyvosios. — Kalbėdamas taip barsukas nucimpino nukeliavo į savo olą ir užsidarė duris.

Palesę lapių šarkos sušaukė varnas.

Varnos sukvietė vilkus. Tie susitarė nekaltai išžudytas lapas su iškilme pašarvoti ir neleido nei varnomis nei vanagams jų lesti...

Iš draskos medžio padirbo grabą, sudėjo lapių lavonus ir, paėmęs ant pečių, nunešė laidoti į girios kapines. Zuikiams buvo įsakyta nešti žvakes. Šarkos su varnomis turėjo garbstyti; šernas lydėdamas dūsavo. Duobę lapėms vilkai kasė labai negilia. Na, ir palaidojo... Kai užsigulęs vilkas apgarbsto kokią lapę, tai, žiūrėk, jau pusės lapės, tartum, ir nebūta niekados.

Grįždami iš kapinių vilkai šypsojosi, šarkos taip pat grįžo nenuliūdusios.

Bigas zuikis, vienas žvaknešių, kurdamas, kiek iškerta, namon, bėgo ir pyktavo:

— Vai kad juosius ir tiek ir tiek, tuos biauzybes vilkus! Ir lavonus jie suėdė ir žvaknešius sudraskė. Iš visų aš tiktai vienas kudašių išnešiau. Tegul juos ir šimts paibelų!...

— Neišmoni! Neišmoni! Atkeršyk ir tu taip vilkams, kaip atkeršijo katinėlis lapėms! — suriko gaidys zuikiui, tupėdamas ant slenkščio, — o pamatysi, kad bus ramiau pasaulyje ir tau, kaip dabar mums ramiau.

— Ar tai katinėlis taip lapas išžudė? — klausė zuikis.

— Ugi kaip!

— Katinėli! Tu gal ir vilko nesibijai? — paklausė zuikis katino, besišildančio prieš saulę greta su gaideliu.

— O ko man vilko bijoti? — atvertė ramiai katinas.

— Girdėkite! Girdėkite! Katinas ir vilko nesibijo! — šaukė dabar zuikis per visą girią.

Katinui labai gražu pasidarė, kad jis toks žvėris, kuris ir vilko ir nieko nesibijo. Ir ėmė jis mandrauti prieš zuikį:

— Ką man vilkas! Aš kiek lapių išžudžiau! — Ir paėmęs kankles katinas ėmė dainuoti apie savo darbus ir skaityti išžudytas lapas:

- Viena duktė Dundulė,
- Antra — Samadžiukė;
- Vienas sūnus Lukošiuukas,
- Antras — Tamošiukas;
- Pati lapė aukso ližė,
- O lapinas vario buožė —
- Visos išžudytos.

Šuo žino, iš kur atsiradęs — šmėkšt pro šalį vilkas! Zuikis tik — drykt į krūmus, katinas į medį, o gaidys ant trobelės stogo. Ir liko tik katino kanklės. Pauostė jas vilkas, pauostė... ir nucimpino į girią.

— Netinkamas man padaras, — pastebėjo vilkas. — Kad taip trimitas, tai kitas dalykas, tuo aš moku... o kanklėmis — mokytis dar reiktų...

Australijos Liet. Bendruomenėje

VĖL PASIKEITĖ "MUSŲ PAS- TOGĖS" REDAKTORIAI.

"M. P." Nr. 153 š. m. sausio 23 d. praneša, kad dabartinis jos redaktorius p. Al. Mauragis iš redaktoriaus pareigų pasitraukia, o jo vieton M. P. redaguoti perima p. Br. Zumeris. Naujajam redaktoriui geros sekmės! Tai jau ketvirtas M. P. redaktorius.

DIDELIS SUSIDOMĖJIMAS "ŠVIESOS" PASKAITA

"Šviesos" Sambūrio Sydnėjaus skyrius š. m. sausio 28 d. Milson's Point suruošė paskaitą su diskusijomis tema: Politiniai įvykiai Lietuvos tragedijoje 1938-1940 metais. Paskaitą skaitė teis. J. Žukauskas patiekdamas labai įdomios, ir ypač jaunimui dar mažai žinomos, istorinės medžiagos iš liūdnu paskutiniųjų nepriklausomo gyvenimo metų. Pažymėtina, kad po paskaitos klausytojai intensyviai įsijungė į diskusijas, kurios su paskaita užtruko apie 3 valandas, sudarydama progos mūsų visuomenei ir ypač jaunimui išsiaiškinti ką kuriuos mažai žinomus politinius įvykius.

Po paskaitos buvo dar kurį laiką pasilinksmita ir geroje nuotaikoje visi išsiskirstė, laukdami sekančio parengimo.

ŽINIOS IŠ GEELONGO

— Š. m. sausio 12 d. įvyko Klaidėdos atvadavimo minėjimas. Minėjimą surengė Mažosios Lietuvos Bičiulių D-jos Geelongo skyrius. Ta proga p. Dr. Didžys skaitė paskaitą. Per minėjimą įsirašė 12 naujų narių. Mažosios Lietuvos Tarybai surinkta 4 svarai aukų. Be to, susirinkime priimta rezoliucija VLIKui, prašant, kad Mažosios Lietuvos Tarybos atstovas būtų išleistas į VLIKą pilnateisium nariu.

— Sausio m. 26 d. įvyko A. L. B-nės Geelongo skyriaus visuotinis susirinkimas.

Apie skyriaus veiklą pranešimą padarė pirm. p. Grigaitis, iš kurio paaiškėjo, kad skyriaus veikla buvo gana pozityvi. Apie finansinę skyriaus padėtį pranešė ižd. p. K. Šimkus. Iš pranešimo tenka daryti išvadą, kad geelongiškiečiai nario mokėstį moka neblogai. Skyriaus finansinę padėtį pataisė suruoštas balius, kurio pelnu beveik baigiami išmokėti Bendruomenės sklypai.

Apie atstovų suvažiavimą Melbourne pranešimą padarė p. Grigaitis. Jam oponavo ir pranešimą papildė p. Raginis ir p. Mackus.

Patvirtinus praėtų metų skyriaus Valdybos veiklą ir pabaigus karšto diskusijas dėl atstovų suvažiavimo, išrinkta nauji skyriaus valdomieji organai.

Į ALB-nės skyriaus valdybą išrinkti ir pareigomis pasiskirstę sekančieji asmenys: pirm. V. Raginis, vice-pirm. K. Mackus, sekr. V. Rekešius, ižd. Ant. Skerys ir vald. narys Silv. Slaviskas.

Į kontrolės komisiją išrinkti: Ig. Sasnaitis, V. Ališauskas ir K. Šimkus; į garbės teisimą: Pr. Zenkevičius, Kisielis ir O. Riškienė.

Skyriaus valdybos nauji adresai yra: pirm. — V. Raginis, 36 Mercer St., Geelong; sekr. — V. Rekešius, 19 Eurenka St., West Geelong.

— Sausio 31 d. Geelonge mirė pirmas lietuvis Jonas Bučinskas, palikdamas liūdinčią žmoną ir sūnų. AŃA Jonas Bučinskas buvo tylus, darbštus ir sąžiningas lietuvis, kuris vis troško dar pamatyti savo tėvynę. Jis buvo ir susipratęs lietuvis. Be to, buvo pirmas bendruomenės sklypų fundatorius ir pirkimo liudininkas. Laidotuvės įvyko vasario 2 d. Gedulingas pamaldas atlikė kun. J. Kungys. Į amžino poilsio vietą — East Geelong kapines palydėjo gausus lietuvių būrys. Kapinėse pamokslą pasakė kun. Kungys. Be to, ALB Geelongo skyriaus vardu atsiveikimo žodį pasakė pirm. V. Raginis ir Maž. Lietuvos Bičiulių Draugijos vardu — pirm. J. Normantas. Skausmingi "Marija, Marija" giesmės žodžiai nuaidėjo po kapines ir aŃa Jonas Bučinskas liko amžinai išsėtis smėlio kalnelyje ant jūros kranto. Dar vienas tremtinio kapas primins žmonėms mūsų tragišką tremties dalį ir bolševikų žiaurumus.

Laidojimo išlaidoms padengti ir velionies našlei paremti lietuviui suaukojo apie 65 svarus. V. R.

ADELAIDĖJE ĮSTEIGTAS MAŽ. LIET. BIČIULIŲ DRAUGIJOS SKYRIUS

Sausio 20 d. Adelaidėje įvyko Mažosios Liet. Bičiulių D-jos steigiamasis susirinkimas, į kurį atsilankė per 50 asmenų. Susirinkimui pirmininkavo p. J. Kalvaitis, o sekretoriauvo p. Pukelis.

Į valdybą išrinkti šie asmenys: Pp. Žalkauskas, Alisaitis, Kalvaitienė, Pyragius ir Pareigis. Rev. Komisijon: pp. Puslys, Čepliauskas ir Povilaitis.

Maž. Lietuvos atvadavimui paminėti paskaitą skaitė p. J. Pyragius.

SPORTAS

Redaguoja V. ČEPLIAUSKAS

LIETUVOS KREPŠININKAI — SOVIETŲ SAJUNGOS MEISTERIS

Pr. metų rudenį Odesoje įvyko Sovietų Sąjungos krepšinio pirmenybės. Tarp 24 komandų dalyvavo ir lietuvių "Žalgirio" komanda. Finale žalgiriečiai susitiko su Maskvos Kairinių Oro Pajėgų (KOP) krepšininčių komanda, kurią nugalėjo net 53 : 32 (29 : 10) santykiu. Tuo būdu lietuvių tapo visos Sovietų Sąjungos krepšinio meisteris ir gavo pereinamąją taurę.

"Žalgirio" komandą sudarė: Tendzegolskis, Falkauskas (kapitonas) Vygontas, Balakauskas, Stonkus, Timleris, Butautas, Sabulis Petkevičius, Lagunavičius, Nemcevičius ir Sercevičius (komandos treneris).

Moterų krepšininčių komanda, dalyvavusi tose pat varžybose, užėmė tik 9-tą vietą (iš 24 komandų).

VYTIEČIŲ SUSIRINKIMAS

Veikiausia mūsų kolonijos organizacija, "Vyties" sporto klubas, pradėjo naują sezoną. Tam tikslui vasario 3 d. sušauktas visuotinis sportininkų ir narių rėmėjų susirinkimas, kuris išsirinko naują valdybą

šios sudėties:

Jonaitis — pirmininkas, Sadauskas — sporto vadovas, Kostas Pyragius — iždinininkas, Marmakonis — sekretorius ir Strimaitis — vice-pirmininkas.

Susirinkimas praėjo labai darnioje nuotaikoje. Išklaūšius pr. metų nuveiktų darbų pranešimą, kurį padarė p. Jaunutis, be jokių diskusijų buvo patvirtinta ne tik pr. metų veikla, bet užgirti ir ateities planai.

Sumanymų eilėje susirinkimas prašė naują klubo valdybą pasiųsti nuoširdų padėkos laišką buv. veikiam klubo pirmininkui K. Jurgaičiui, kuris visai netikėtai išvyko į Melbourną.

SUSIRINKIMUI PIRMININKAVO P. RIAUBA, SEKRETORIAVO V. ČEPLIAUSKAS ORGANIZUOJAMA FUTBOLŲ KOMANDA

Atsiradus Adelaidėje netikėtai senųjų Lietuvos futbolininkų, organizuojama lietuvių futbolo komanda "Vytis". Visus "senius" ir naujokus kviečiame labai skubiai registruotis pas sporto vadovą p. Sadauską, arba pas klubo pirmininką p. Jaunutį, kad prasidedant sporto sezonui būtų suspėta įsiregistruoti į australų futbolo lygą.

"VYTIES" SPORTO KLUBO naujas adresas: Mr. Jaunutis, 11a Vernon St., Norwood, S. A.

JAUNIME,

Tuo metu, kai Tėvynėje likęs jaunimas kovoja žūtbutinę kovą dėl Tautos laisvės, lietuvių akademinis jaunimas užsienyje, jausdamas atsakomybę prieš savo brolių kraują, jungiasi į "Šviesos" Sambūrį — dvasinės rezistencijos sąjungą. Sambūris ryžtasi kovoti už laisvą Lietuvą ir lietuviškumą išlaikymą tremtyje, siekdamas išugdyti profesiniai išlavintą, visuomeniniam darbui paruoštą, kultūringą ir dvasiniai atsparų žmogų — asmenybę. Besiskirstant Vakarų Europoje esančiai lietuvių tautos daliai po užjūrius, Sambūris norėdamas ir ateityje sėkmingai siekti savo tikslų, atsisako nuo vien tik akademinio Sambūrio pobūdžio ir žengia į platesnius užsienio lietuvių sluoksnius kaip Sambūris "Šviesa".

Sambūris stato sau tikslu:

- 1) Ugdyti lietuvių visuomenėje laisvės meilę ir gilų humanišką patriotizmą, suderintą su žmonijos gėrovės reikalavimais.
- 2) Ugdyti lietuvių visuomenėje kultūringą bendradarbiavimą, žmoniškumą solidarumą ir skirtingų pažiūrų gerbimą.
- 3) Kelti lietuvių visuomenės kultūrinį lygį ir ugdyti tos kultūros lietuvišką pobūdį.
- 4) Plėsti ir gilinti lietuvių jaunimo žinias apie įvairių kraštų kultūrinį ir visuomeninį gyvenimą ir remti jo pastangas siekiant aukštojo mokslo. (Sambūrio ideologinės gairės perėtais metais buvo atspausdintos "Mūsų Pastogėje" ir "Australijos Lietuvyje".)

Sambūris "Šviesa" yra humanistinis sąjūdis, savo charakteriu primėnas labiau mūsų laikų personalistinius sąjūdžius, negu įprastas korporacinio pobūdžio akademinės organizacijos. Viena iš šviesiečių žymių yra pasiryžimas nesilaikyti tradicinių nuomonių, bet stengtis patems rasti kelius į tuos klausimus, kuriuos iškelia mūsų dienų visuomeninė ir dvasinė krizė.

Pokariniais metais Sambūris "Šviesa", apjungęs ketvirtadalį Vakarų Europoje studijavusio jaunimo emigracijos bangai užėjus savo veiklą išplėtė užjūriuose. Dabar Sambūrio Vyr. Valdybos būstinė yra New Yorke, J. A. V., skyriniai veikia: Argentinoje, Prancūzijoje, Švedijoje, JAV, Kanadoje ir Australijoje. Pirmasis Australijos "Šviesos" Sambūrio suvažiavimas, įvykęs pr. metų gruodžio 30 d. Melbourne, įsteigė Sambūrio Australijos regioną.

Lietuvių jaunuomenė, susitelkusi Australijoje, kviečiama burtis į "Šviesos" Sambūrį.

Sambūrio Australijos Regionalinės Valdybos ir Sydnejaus skyriaus adresas: J. Kedys, 47 Daphne ave., Bankstown, N. S. W. Melbourne skyriaus: J. Kalpokas, 4 Royalty St. Clayton, Vic. Adelaidėje nariai registruojasi "A. L." Redakcijoje.

Tikėdami giliu mūsų jaunuomenės patriotizmu ir idealizmu dvelkėčia energija manome, kad suburtomis jėgomis galėsime pasiruošti tiems uždavinėjams, kuriems rengtis mus įpareigoja kovojantis kraštas.

... Ir šviesa ir tiesa mūsų žingsnius telydi!

"SVIESOS" SAMBURIO

Australijos Regionalinė Valdyba

P A D Ė K A

Užjautus mus sunkiose dienose, mūsų mylimo afa Jono Bučinsko mirties valandoje ir padėjus mums moraliai bei materialiai, Kun. Kungui, p. p. Baltrūnams, Jomantams, Bertašiams, Burokams, Normanams, Ričkams, Kleinui, Stukšui, Zduniui, Raginiui, ALB Apylinkės Valdybai, Geelongo lietuvių bendruomenei, prisidėjusiai aukomis laidotuvių išlaidoms padengti ir visiems kitiems, prisidėjusiems vienu ar kitu būdu, nuoširdžiai dėkojame.

Liūdinti velionies žmona ir sūnus

PRANEŠIMAS

ALB Sydnejaus Apylinkės Valdyba, norėdama užmegsti ryšius su vėlais Sydnejuje gyvenančiais lietuviams, skiria šiuos įgaliotinius:

1) ALGIS DUDAITIS, 1 Water St., Cabramatta — Cabramattos rajonui.

2) JUOZAS SIRUTIS, 71 Jacob St., Bankstown — Tennyson Rd., Mimosa Rd., Jacob St. ir kitam East Bankstoun rajonui.

3) E. SLONSKI, Chullora camp — Chulloros rajonui.

4) IGNAS PRANULIS, 224 Rose St., Bass Hill — Bass Hill ir Sefton rajonui.

5) JONAS ILČIUKAS, 53 Wigram Rd., Glebe — Glebe rajonui.

6) BRONIUS ŠALTMIRAS, 465 Old South Head Rd., Rose Bay — Rose Bay, Egdecliff, Vatsons Bay rajonui.

7) A. KACIUŠIS — Hargrove Park ir Liverpool rajonui.

8) APINYS — Wentworthville ir Parramattos rajonui.

Aukščiau paminėti asmenys turi teisę ALB Sydnejaus Apylinkės Valdybos vardu rinkti tautinio solidarumo ir nario mokesčius, Tautos Fondui aukas, vesti lietuvių registraciją ir atlikti kitas Apylinkės Valdygos pavestas pareigas. Apylinkės Valdyba norėtų turėti savo įgaliotinius kiekviename rajone, kur gyvena daugiau lietuvių, todėl maloniai prašo tautiečius aukščiau nepamėtuose rajonuose, kurie sutiktų ateiti į talką, pranešti Apylinkės Valdybai (V. Simniškis, 58 Kellett St., Kings Cross, N. S. W.).

Taip pat šia proga primename, kad daugelis tautiečių nesumokėję tautinio solidarumo ir nario mokesčių už 1951 metus. Sumokėti galima pas aukščiau išvardintus asmenis, Apylinkės Valdybos narius arba siųsti paštu aukščiau nurodytu adresu.

ALB Sydnejaus Apylinkės Valdyba

A Č I U R Ė M Ė J A M S

Redakatoriaus vardu gautas toks PLB Vokietijos Krašto Valdybos laiškas (1952.I.29 d. data):

"Tamstos čekį Nr. 178516 £ 16 (Sterlingų = £20 Austr. Red.) sumai gavome ir realizavome Vasaio 16 Gimnazijai, Diepholze.

Prašome perduoti visiems gimnazijos rėmėjams — 'Australijos Lietuvos' skaitytojams širdingiausiai P. L. B. Vokietijos Krašto Valdybos padėką už jų teikiamą nenuilstamą nuolatinę paramą. Australijos lietuvių teikiama Vasario 16 Gimnazijai parama yra labai žymi ir, kas svarbiausia, — pastovi. Mes bijome, kad mūsų brangūs rėmėjai aukodami nepavargtų. Vasario 16 Gimnazija, kurios bendrabutyje nemokamai išlaikomi 92 mokiniai, ir kitos devynios pradžios bei vargo mokyklos Vokietijoje, savo visas viltis yra sudėję į užjūrin išemigravusius brolius ir seses. Tik jų remiamas lietuvių tremties jaunimas, likęs Vokietijoje, išlaikys nesudarytą savo tėvų kalbą, papročius ir Tėvynės meilę, kad Laisvės Varpui suskambėjus parvežtu išsaugotas šias brangenybes į gimtąją žemę ir sudėtų ant atsitatančios iš griuvusių Laisvos Lietuvos aukuro!

PLB Vokietijos Krašto Valdybos Įgaliotas (pas.) M. Teišerskas"

REDAKCIJOS PASTABA:

Manome, jog atspėsime mūsų Gerb. Skaitytojų — Vasario 16 Gimnazijos ir kitų vargo mokyklų rėmėjų — mintį, užtikrindami PLB Vokietijos Krašto Valdybą (mokyklų laikytoją), jog Australijos rėmėjai ir ateityje savo pareigos Tėvynėi nepamirš ir pastoviai, nors ir ne po daug, rems brolius ir seses Vokietijoje. Antai, vasario 4 d. ir vėl pasiųstas čekis £25 sumai.

Mes per daug gerai suprantame reikšmę Vasario 16 Gimnazijos ir kitų vargo mokyklų atsikursimui Lietuvai, todėl mūsų parama turi plaukti pastoviai ir užtikrintai. Taip

buvo iki šiolei, taip bus ir ateityje.

— Praplėstas Diepholzo Gimnazijos bendrabutis priėmė nemaža vaikučių, lankančių pradžios mokyklą. Gimnazijos bendrabutis veikia kaip iki šiol, o pradžios mokyklą lankančioms, be buto, valgio ir viso išlaikymo, skiriamas didesnis dėmesys auklėjimo atžvilgiu.

MOTINOS MOKYKLOS ŽENKLELIAI

Gavome iš Vokietijos Krašto Valdybos "Motinos Mokyklos ženklelių" (pašto ženklelio dydžio markutės) po 5, 10 ir 50 pensų vertės. Ženkleliai gali būti klijuojami ant siunčiamų laiškų antroje voko pusėje. Surinktos lėšos už šiuos ženklelius eina vargo mokyklų išlaikymui.

Ženkliukai gaunami AL Leidykloje ir pas visus mūsų atstovus,

U Ž G A V Ė N I Ų V A K A R A S

ALB Adelaidės Apylinkės Valdyba ruošia UŽGAVĖNIŲ VAKARĄ kuris įvyks š. m. vasario 22 dieną, Osborn Hall salėje, 122 Gouger St. Pradžia 8 val. vakaro. Gros lietuvių šokių kapela. Veiks Moterų Sekcijos pruoštas užgavėnių bufetas.

Pakvietimus galima gauti pas valdybos narius, per platintojus ir prie įėjimo.

Kviečiame visus tautiečius atsilankyti.

ALB Adelaidės Apylinkės Valdyba

P A I E Š K O J I M A I

VIKTORĄ MAKKAUSKĮ,

iki 1951 m. balandžio mėn. gyvenusį P. M. G. No. 3 Primary Works Deniliquin, N. S. W., paieško motina Magdalena Makauskienė, (23) Lager Wehnen, Post Ofen ueber Oldenburg (Oldbg), Germany.

N A V I C K Ą

vardas nepažymėtas atvykusį Australijon pirmu transportu, paieško tėvas V. Navickas, 3420 "V" St., Omaha, Nebr., USA.

Paieškomieji arba apie juos žinantieji prašomi atsiliepti aukščiau nurodytais adresais arba pranešti ALB Krašto Valdybai.

(pas.) H. Kmitas

ALB Krašto Vald. Sekretorius

T A U T I E Č I A I !

Kreipusiosiu prašymu pas tuos, kas dar turi arba gali gauti Nepriklausomos Lietuvos pašto ženklelių ir juos galite perleisti man už pinigus. Pageidaujama, kad ženkleliukai būtų tinkami naudoti filatelijos reikalams (švarūs) ir gali būti antspauduoti. Jų skaičius 2 iš skirtingų rūšių po vieną.

Jei pas ką atsirastų SSSR (bolševikų "driskių") pašto ženklelių, ypač būdingesnių militarizmo bei darbo veržlumu, prašau tokių skirtingų po vieną, viso 2.

Minėtus pašto ženklelius numatau panaudoti Lietuvos propagandai australų tarpe.

St. Jablonskis, Fl. 6, Robert Street, Norseman, W. A.

C O L L E G O S,

Norėdami žinoti tikslų narių skaičių Australijoje (eventualiai siuntinėsim Sambūrio biuletėnį) prašome pavieniui gyvenančius ir dar neįsijungusius į Sambūrio skyrius Australijoje registruotis "Šviesos" Australijos Regijonalinėje Valdyboje adresu: J. Kedys, 47 Daphne ave. Bankstown, N. S. W.

"SVIESOS" SAMBURIO

Australijos Regijonalinė Valdyba

Visada pasiruošę sąžiningai patar-

nauti

TAXI — SUNKVEŽIMIAI

(Taxi-trucks)

Kviesti tel. FA 1805 (visą parą)

KELIAIS SAKINIAIS

— Stockholme (Švedijoje) du Sovietų diplomatai gaudė latvi, 25 m. amž., norėdami nusigabenti jį į ambasadą. Latviui pavyko įsprukti į krautuve, kurios savininkas tuojau iššaukė policiją. Atvykus policijai sovietiškas automobilis dingo.

— JAV-bių karinių patarėjų štabo Formozoje viršininkas maj.-gen. W. Chase pažadėjo Čiang-Kaišekui didesnę pagalbą medžiagomis, o taip pat bus padidintas ir amerikiečių inžinierių skaičius.

— Prez. Trumanas pareiškė, kad nuo šiol taikos viltys stiprėja, jeigu tik Vakarų tautos įvykdys savo apsiginklavimo planus. Antras karas vestų į civilizacijos žlugimą.

— Didž. Britanijos užs. reik. ministras Mr. Eden pareiškė parlamente, kad Vakarų tautų kariškas sustiprėjimas susilpnino karo pavojų.

Taip pat padidėjo viltys taikingai išspręsti konfliktus Egipte, Korėjoje ir kitur.

— Libija, buvusi Italijos kolonija Šiaurės Afrikoje, pralaimėjus Italijai karą, tapo nepriklausoma valstybe.

Jungtinių Tautų Or-jos sesijoje Paryžiuje sausio 29 d. Politinis Komitetas rekomendavo priimti Libiją į Jungtinių Tautų Organizaciją ir suteikti jai ekonominę pagalbą.

Egipto ir Sovietų pasiūlymai, kad visos svetimos kariuomenės iš Libijos pasitrauktų, buvo atmesti. Svetimos kariuomenės (JAV-bių kariškos bazės) stovi Libijoje pagal laisvą su sitarimą su to krašto vyriausybe, ką patvirtino ir Libijos užs. reikalų ministras.

— Jungtinių Tautų Or-jos visuomenės susirinkimas patvirtino direktivas, pagal kurias Eritreja, buvusi Italijos kolonija, tampa autonomine respublika Etiopijos tederacijoje. Visos italių nuosavybės, išskyrus pastatus Italijos pasuntinybei, perena Eritrejos nuosavybėn.

— Paskelbti daviniai rodo, kad Sovietų Rusija 1950-51 budzeo metais karo reikalams išleido 179 milijardus rublių. Į šią sumą neįeina išlaidos kariškomis investicijoms. Nė viena valstybė tokių mizminskų sumų ginklavimosi reikalams neišleidžia.

— Australijos imigracijos ministras pareiškė, kad Australija numatanti įsigabenti kas met po 150.000 naujų imigrantų ateinančių kelių metų laikotarpyje.

— Tunise (Šiaurės Afrikoje) neramumai pasikartoję. Po dešimties dienų pertraukos vėl įvyko demonstracija prieš prancūzus. Vienas arabas buvo nušautas ir vienas policininkas sužeistas. Areštuota 12 vyrų ir 12 moterų dalyvavusių demonstracijoj.

— Jungtinių Tautų O-jos Politinis Komitetas pasmerkė Rusiją už tai, kad ji sulaužė sutartį, sudarytą su Tautine Kinijos Vyriausybe. Pagal tą sutartį Rusija pasižadėjo nesikišti į Kinijos vidaus reikalus ir būti draugiška Kinijai.

Prisiminus taikos ir neapolimo sutartis su Lietuva ir kitais kraštais, dabar Rusijos okupuotais, netenka visai stebėtis, kad Sov. Rusija ir sutarties su Kinija nesilaikė, tik nuostabi, kad JT Politinis Komitetas tik šį atvejį yra pastebėjęs.

— Vakarų Vokietijos parlamentas priėmė 293 balsais prieš 29 įstatymą, pagal kurį visoje Vokietijoje (ir Rytų) turi būti prarasti visuotiniai, tiesioginiai, laisvi, lygūs ir slapti rinkimai į visos Vokietijos Tautinį Parlamentą. Rinkimai būtų prarasti tarptautinėje kontrolėje.

Kokiu būdu tokius rinkimus manoma prarasti Rytų Vokietijoje — neaišku, nes bolševikai niekad nesutiks prarasti laisvus rinkimus.

MUSŲ KALENDORIUS

jau įrištas ir siuntinėjamas visiems prenumeratoriams. Neprenumeratoriui jį gali gauti AL leidykloje arba pas atstovus. Kaina 5 šil.

TOBULINKIMES

[Pradžia AL 2(88) Nr.]
DEPARTMENT OF TECHNICAL EDUCATION

Dirbantiesiems studijuoti galimybės Department of Education yra labai didelės. Kiekvienas siekiantis mokslo čia ras sau tinkamą mokslo šaką. Įvairūs kursai yra skirti dirbantiesiems pramonėje bei prekyboje. Todėl ir laikas tinkamai pritaikintas: paskaitos vyksta vakarais. Vietovės atžvilgiu jie prieinami gyventantiems ir provincijoje. Informacinius centrus turi šiose vietose: Sydney, 45-47 Broadway; Wollongong, Technical College, Gladstone ave; Newcastle, Techn. College, Tighe's Hill; Granville Techn. College, William St. Minėtose vietovėse Guidance Office galima gauti visas smulkias informacijas liečiančias studijas.

Besiidomaujantiems, geresnei orientacijai, čia paduodama visų kursų schema.

Atskiri departamentai apima vienos rūšies, bet įvairių laipsnių kursus, būtent: a) Diploma course — aukštojo mokslo diplomui įsigyti, 4-6 metų kursas; norintieji studijuoti turi dirbti studijoms giminingoj srity, arba metų bėgyje pereiti dirbti į tą sritį. Įstojimui reikalinga gimnazijos baigimo pažymėjimas (Leaving certificate) arba atitinkami egzaminai.

b) Trade courses — amato kursai ruošia kvalifikuotus amatininkus: Įstojimo sąlygos: reikalaujama bendro išsilavinimo tokio, kad galėtų sekti paskaitas, ir privalo dirbti pasirinktoje studijuoti srity. Daugumoj kursai tęsiasi trejus metus, po 2-4 pamokas į savaitę.

c) Certificate courses — šie kursai skirti norintiems įsigyti profesiją. Įstojimui reikalingas viduriniojo mokslo pažymėjimas arba atitinkami egzaminai. Studijos tęsiasi 2-3 metus.

d) Pre-vocational and preparatory courses — bendrojo išsilavinimo paruošiamieji kursai.

f) Correspondence courses — korespondenciniai kursai skirti norintiems studijuoti, bet negalintiems lankyti instituto dėl tolimo, fizinio nepajėgumo, darbo sąlygų, arba, kas liečia imigrantus, nemokant pakankamai anglų kalbos.

Visos mokslo šakos yra suskirstytos atskirais departamentais (skyrniais):

DEPARTMENT OF AGRICULTURE AND HORTICULTURE — žemės ūkio ir daržininkystės skyrius apima šiuos kursus: daržininkystę, sodininkystę, pieno ūkį, sodų planavimą, sporto aikščių įrengimą, paukštininkystę, medžio apdirbimo techniką, miškininkystę.

DEPARTMENT OF APPLIED PSYCHOLOGY — Pritaikomosios psichologijos skyriuje galima studijuoti šias šakas: pritaikomąją psichologiją, tarnautojų paruošimą pramonei, prekybai, viešai tarnybai; darbelių mokytojų paruošimą vidurinėms mokykloms.

DEPARTMENT OF ARCHITECTURE AND BUILDING — Architektūros skyrius apima: architektūrą, statybą, matininkystę, mūrinių statybų, tiltų ir prieplaukų statybą, staliaus darbus, motorų dažymą ir visą eilę kitų amatų kursų.

DEPARTMENT OF ARTS — Dailės skyriuje galima studijuoti šias sritis: komercinė iliustracija, keramika, kompozicija, spalvos, braižymas, modeliavimas, rūbų siuvimas, audimas, vidaus dekoravimas, aukšakalystė, skulptūra, langų dekoravimas, projektavimas ir spalvos tekstilėje.

COMMERCIAL DEPARTMENT — komerciniame skyriuje: buhalterija, sekretoriatas, mokesčiai, stenografija, mašinraštis, istaigų ir bankų tarnautojai.

DEPARTMENT OF CIVIL ENGINEERING — viešosios tarnybos inžinerija apima šias šakas: lydymą (šveicavimą), sveikatos inspekciją, matininkystę, graviravimą, metalo darbus, vandentiekio ir kanalizacijos įrengimus, gazo naudojimą ir paskirstymą, pastatų sanitariją ir kt.

DEPARTMENT OF ELECTRICAL ENGINEERING — elektro-technikos skyriuje yra kursai iš elektro-technikos, radio technikos, elektro-mechanikos, radaro ir televizijos, iliuminavimo, elektrinių motorų veikimo ir pan. sričių.

DEPARTMENT OF MECHANICAL ENGINEERING — apima kursų iš mechanikos: aeronautika, laivų statyba laivų inžinerija, braižymas, garvežiai, motorų priežiūra ir pan.

DEPARTMENT OF MINING ENGINEERING — kasyklų skyrius apima įvairius kursus iš metalurgijos, anglies kasimo, kasyklų elektro-mechanikų.

DEPARTMENT OF PRODUCTION ENGINEERING — ruošia kursus studentams, dirbantiems gamybos planavime ir kontrolėje.

DEPARTMENT OF FOOD — čia yra maisto gamybos kursai: duonos gamyba, pyragaičių kepimas ir ornamentavimas, virimas.

DEPARTMENT OF FOOTWEAR — apavo gamyboje yra šie kursai: projektavimas ir šablonų gamyba, supjaustymas, užbaigimas, valymas ir batų taisymas.

DEPARTMENT OF HOME SCIENCE — ruošia trumpus virimo-kepimo kursus.

DEPARTMENT OF MANAGEMENT — Administracijos skyrius turi kursus: gamybos įmonių administracija, viešųjų istaigų administracija, pramonės saugumas ir kt.

DEPARTMENT OF PHYSICS AND OPTOMETRY — apima šias šakas: fiziką, stiklo darbus, optinius prietaisus, fotografiją.

DEPARTMENT OF PRINTING — spausdinimo skyriuj yra kursai šioms šakoms: raidžių rinkimas, linotipai, monotipai, išdėstymas, tipografija, litografija, fotolitografija, spaustuvų metalurgija.

DEPARTMENT OF SCIENCE — apima chemiją, maisto technologiją, metalurgiją ruošia laboratorijų asistentus ir technikus.

DEPARTMENT OF SHEEP AND WOOL — yra šios šakos: vilnos rūšiavimas, kirpimas, vilnos technologija, administravimas.

DEPARTMENT OF TAUNING — yra kursai odos išdirbimo ir dažymo

DEPARTMENT OF TEXTILES — yra kursai: verpimo, audimo, mezgimo, dažymo.

DEPARTMENT OF WOMEN'S HANDICRAFTS — yra šie kursai: darbelių, siuvimo, baltinių gamybos skrybelių gamybos, minkštų baldų, mašiniščių.

Imigrantai, norintieji studijuoti, kaip jau anksčiau minėta, dėl smulkesnių informacijų kreipiasi į Guidance Office, Broadway 45-47, Sydney. Dokumentų bei diplomų vertimas daromas N. S. W. Government Interpreter and Translator, Central Court of Petty Sessions, Liverpool St., Sydney arba konsuliarinių istaigų.

Mokestis už mokslą visuose skyriuose labai mažas. Pav., 4 metų Diploma Course 1951 m. kainavo £15. Be to, studentai gauna susisiekiimo papiginimus.

Mokslas visuose skyriuose prasišdės apie vasario pabaigą.

Paieškomas
JONAS POLONSKAS
kilęs iš Rokiškio aps., Obelių valsč.
Paieško Ben. Pakulis, RR.2, Delhi,
Ontario, Canada.

ALGIMANTĄ NAVAKĄ

ir
ALDONĄ JACIUNSKYTĘ,
sukūrusius lietuvišką šeimos židinį,
daug saulėtų dienų ir darnaus gyvenimo linki

Vytas Doniela

LIETUVAITE,

esi viena, arba našlė su maža šeima, 25-35 m. amž., gero būdo, tikinti katalikė, rūkalų ir svaigalų nevartojanti.

Jeigu norite sukurti lietuvišką šeimą pagalvokite apie mane! Esu 32 m. lietuvė, nevedęs, turintis "australišką bakūžę". Daugiau apie save laiškuose. Laiškus rašyti: Mr. V-tas, 26 Pakington St. West Geelong, Vic.

PRANEŠIMAS

Pranešame! Geelonge ir jo apylinkėse gyvenantiems lietuviams, kad 16 VASARIO MINĖJIMAS

įvyks vasario 16 d. sekančia tvarka: 11 val. pamaldos šv. Jono bažnyčioje (North Geelong). Pamaldas laikys ir prieš pamaldas išpažinčių klausys kun. Kungys.

6 val. po pietų šv. Petro ir Povilo parapijos salėje (Mercer ir Malone gt. kampas) įvyks iškilmingas minėjimas programoje —

- 1) Paskaita,
- 2) Deklamacijos,
- 3) Koncertinė dalis.

Visi lietuviai prašomi kuoskaitlingiausiai dalyvauti.

ALB Geelongo Skyriaus Valdyba

P-nas V. BIELSKIS prašomas gražinti skolą (£20), kuriuos Tamsta iš manęs pasiskolinote prieš pustrėčio mėnesio ir iki šio laiko negražinote.

V. Krasauskas

Visuose reikaluose Jums padeda

JUOZO ŽUKAUSKO

KALBINĖ — TEISINĖ — INFORMACINĖ PAGALBA

Dokumentų vertimai ir jų tvirtinimas. — Visų rūšių raštai angliškai — Visokeriopa informacija. — Kalbinė pagalba ir reikalų sutvarkymas istaigose

Atsakymai į klausimus. + Pasitarnaujama ir korespondenciniu būdu.

Kreiptis:

Kasdien 2 — 5 val. p. p.
15 Manchester Unity Building
160 Castlereach Street
Sydney Tel.: M4878

Kasdien 6 — 8 val. vak. —
10 Peel St.
Kirribilli,
Sydney.

Tel.: XB4312

Korespondencijai adresas: Box 58, Milson's Point P.O. NSW

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS Melbourne, E. Kew priemiestyje, lietuvių šeimoje dviem viengungiam su pilnu išlaikymu (maistu). Kaina savaitei asmeniui penkios gvinejos. Kreiptis tel. WL 4383.

PARDUODAMAS SKLYPAS!

Woodville North, 157,9 X 56. Kampas Adelaide-Annette St. Įvestas vanduo ir gazas. Kaina £240. Kreiptis: Carrington St. 255.

V. Krasauskas

NAMUS

AR ŽEMĖS SKLYPA geriausia pirkti tarpininkaujant

WESTERN & COCKS

Nekilnojamojų turtų parduomo agentams. Sąžiningas patarnavimas. Sutvarkomi visi pirkimo ir paskolos gavimo dokumentai.

Adresas:

Savings Bank Buildings
(8-tas aukštas)
Kings William St. Adelaide
Tel. C 3942, priv. X4461 ir LF 3350

VASARIO 16-tosios MINĖJIMAS.

34-toji Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukaktis Adelaidėje bus minima sekmadienį, vasario 17 dieną, sekančia tvarka:

11 val. iškilmingos pamaldos Katedroje, Wakefield Street.

15 val. Lietuviškos muzikos plokštelių koncertas per 5DN radio stotį. 19.30 val. Minėjimas ir koncertas The Australia salėje, 65 Angas St.

Pageidaujama, kad visos tautietės kurios tik gali, atvyktų pamaldoms į Katedrą ir taip pat vakare į minėjimą apsirengusios tautiniais rūbais.

ALB Adelaidės Apylinkės Valdyba

A. Giedrius — TĖVŲ PASAKOS,

pirmosios knygos. Išleido PLB Vokietijos Krašto Valdyba. 150 pusl., kietais viršeliais. Iliustracijos J. Kaminsko. Viso telpa 48 pasakos. Puiški dovana jaunimui. Kaina 12/6

Antanas Sabaliauskas — NUO IMSRĖS IKI ORINOKO, per fakirų žemę. Išleido Venta. 225 pusl. Kaina 16/0.

A. Vaičiulaitis — VALENTINA, romanas. Antroji pataisyta laida. Išleido Venta. 144 pusl. Kaina 11/0

Vincas Jonikas — SELVARTO RAUDOS. Poezija. 60 pusl. Kaina 6/6.

MUSŲ LEIDINIAI

Pulgis Andrieušis — SUDIEV KVIETKELI!, apysaka, 181 pusl., Kaina 7/0

A. S. Puškinas — DUBROVSKIS, romanas labai stipria intriga. Vertė C. Petrikas. 105 pusl. Kaina... 5/0.

Teta Rūta — GINTARO PASAKA, jauniems. Iliustr. dail. A. Rūkštelės. Kaina 2/6

Knygos gaunamos AL Leidykloje ir pas visus atstovus.

AUSTRALIJOS LIETUVIS

redaguojamas Redakcinės Kolegijos

Redaktorius Jurgis Glušauskas

LEIDEJAS — Australijos Lietu-

vio Leidykla.

RAŠTUS Redakcija taisy ir trumpina savo nuožiūra. Honorarai mokami tik iš anksto susitarus.

PRENUMERATA: m e t a m s.

£2.10.0; pusei metų — I pusmečiui

£1.11.0, II-ram pusm. £1.6.0; metų ketvirčiui — I ketv. 19/0, II-IV

ketvirčiams po 14/0 (į I pusmečio ir I ketv. prenumeratą įskaityta kalendoriaus vertė — 5/0). Užsienin kaina: metams £2.5.0, pusei metų

£1.6.0. Atskiras numeris 1/9.

SKELBIMAI: 2/0 už kvadratinį colį, neprekybiniai po 2 pensus už žodį. Už skelbimų turinį Redakcija neatsako.

Adresas:

AUSTRALIJOS LIETUVIS

35, Cator St., Hindmarsh

A D E L A I D E, S. A.

The Australian-Lithuanian

the Lithuanian fortnightly. Authorised

Jurgis Glušauskas, 35 Cator

St., Hindmarsh, S. A.

Printed by Australijos Lietuvis.

Publ. Co., 35 Cator St., Hindmarsh.